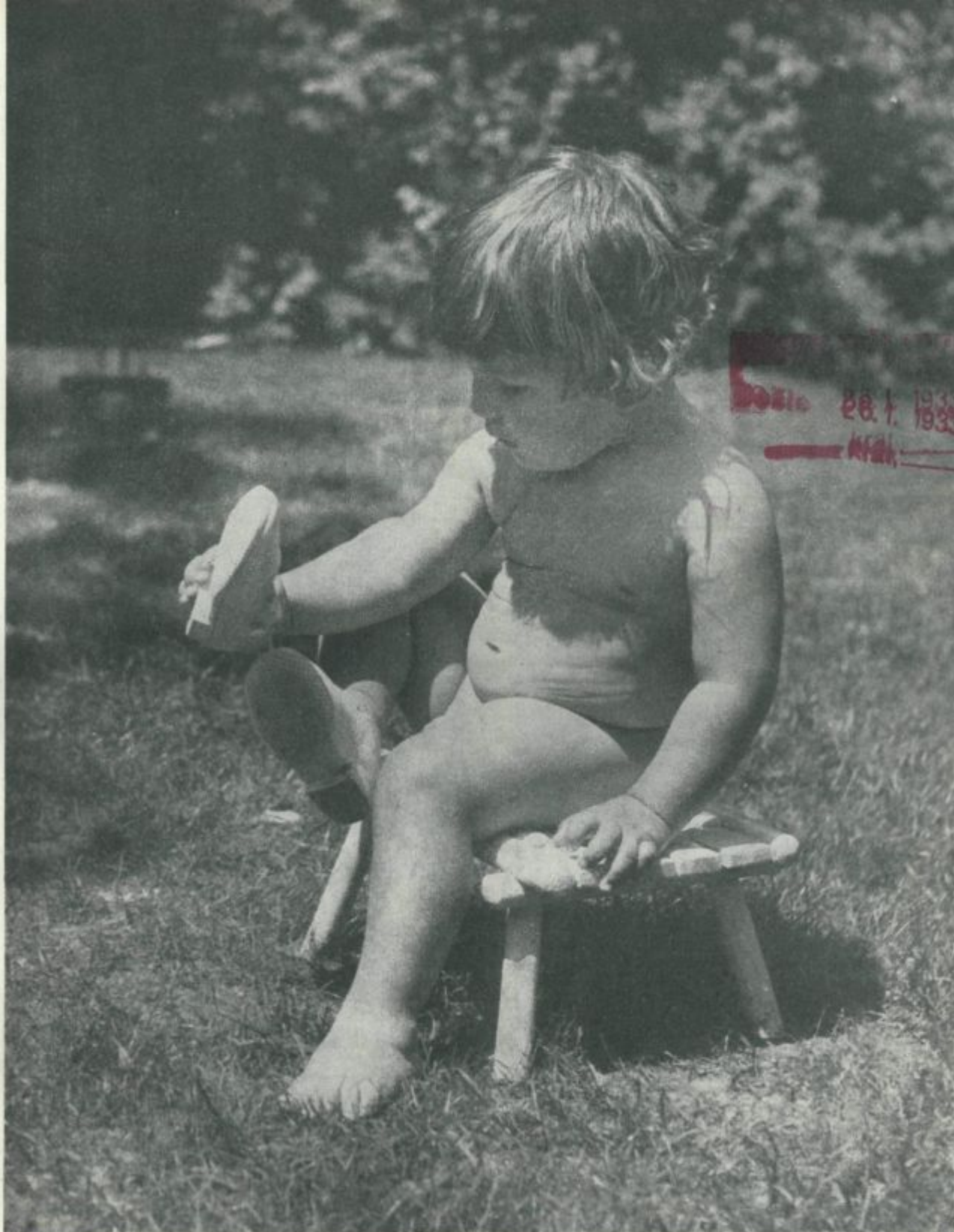


Poština plačana
v gotovini)



106
LITVA
LJUBLJANA
28. 1. 1933
priloga

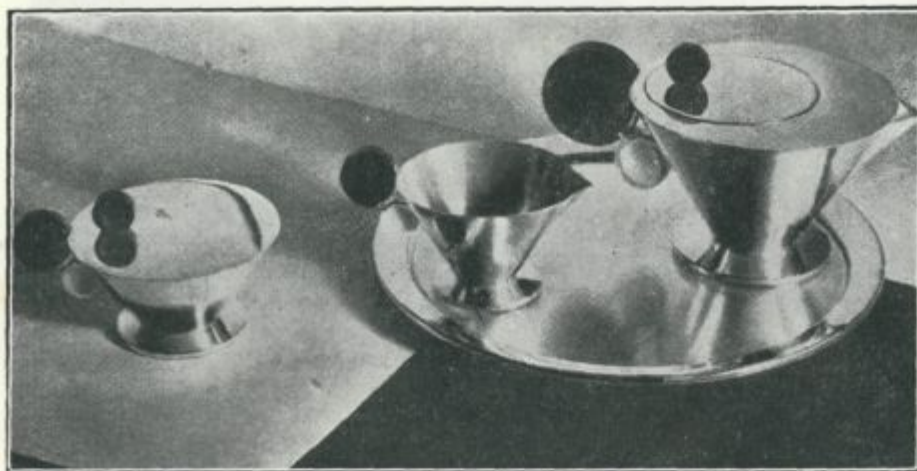
DOM

ŽENA IN

Knjiga
Atlantida II. del
priložena

2. številka

Februar 1933.



Kadar dobimo obisk,

postržemo gostu z dobrim čajem. Če hočete, da bodo hvalili Vašo gostoljubnost, potem jim pripravite

BUDDHA ČAJ

Buddha čajne mešanice so nenadkriljive.

Izdeluje jih:

TEA IMPORT, d. z o. z.
LJUBLJANA, Večna pot 15
Telefon št. 26-26.



ZVEZDA SREČE IN ZADOVOLJSTVA

v družini so odlični
elektrotehniški izdelki.

SIEMENS-TELEFUNKEN

Radio aparati že od 1200 Din
navzgor, vse radio potrebščine,
električni gospodinjiski apa-
rati, aparati za obsevanje —
vse po skrajno ugodnih cenah

RADIO DOBERLET

d. z o. z.

Ljubljana, Aleksandrova c. 7

TELEFON 31-53

Posebno nizke cene

smo nastavili, ker hoče-
mo zalogo premenjati!

Plašči, kostumi, obleke;
izgotovljeno in po meri.

Prvovrstna kakovost!

S muški kroji

Noblesse

Ljubljana

Aleksandrova cesta 4

(Palača Viktorija)

**SOLIDNA POSTREŽBA
A NIZKE CENE
LEPA LINIJA KROJEV
O S E B N O
NASVETOVANJE**

**VELIKA IZBERA
EDINSTVENI KROJI
RAFINIRAN OKUS
ATELJE BREZHIBEN**

SALON VERA

MIKLOŠIČEVA 34

TELEFON ŠTEV. 24-63

OD 1. FEBRUARJA V NEBOTIČNIKU

Brušena stekla in ogle-
dala za moderno po-
hištvo in razne druge
lokale ter steklo za
stavbe, nadpise, avto-
mobile itd. dobavlja
najceneje tvrdka



Tel. 23-43

«SPECTRUM», D. D.

tvornica ogledal in brušenega stekla
LJUBLJANA VII, Celovška cesta 81

Takile so zavitki pravih

domaćih izdelkov

jugoslovanske tvornice Dr. A. Oetkerja



Dr. A. Oetker-jev
vanilinov sladkor
za kuhinjo.

Ta zavitek zadostuje, da zadobi velik puding, krema, kolač ali 1 liter likerja prijeten vaniljev aroma.
Vsebinska teža zavitka nadomestuje 2-1 strove dobre vanilije.



Doktor Oetker-jev
pecilni prašek
je najboljši!
Zakonito zaščiten pod
imenom
Backin



Od gospodinj pohvaljen in
milijonkrat izkuten

Bactamid
(nadomestek za jajca)
od Dr. Crata in Dr. Oetkerja

nadomestila moč za shajanje testa in
barvo jajc; noževa konica tega praška
vsebuje moč barve enega rumenjaka
kakor tudi moč enega beljaka.
Bactamid se koristno doda vsaki moči
sati jedi in peciva, posebno omeletam,
šličnjikom, rezancem, kručam, omo-
koni, bahteljnom, kolačem, masleneni
in krehkemu testu itd. kakor se dobi
lepo obliko in je lahko prebavljiva.



Dr. Oetker-jev
PRIPOMOČEK
ZA
VKUHAVANJE
za gospodinjo.

Vsebinska teža zavolčka uporabljena po
onostranskem navodilu, da 5 kg vkuha-
nega sadja, želeb, marmelade, sad-
nega sokovja, kumaram in slivnemu
stalosti in zabrani njih kvarjenje po
plesnobi ter kislosti.

Dr. Oetkerjevi šartilji kakor tudi pudingi, krema in drugi izdelki
se dobe v vseh trgovinah.



Številke naj govore!

Ne boste verjeli, da Vam damo knjige po lastni ceni. Prosimo, prepričajte se sami o tem.

Sedem romanov stane v francoskem, angleškem ali nemškem originalu Din 632,—, slovenski prevodi, vezani v platno, pa Din 160,—.

Posamezna knjiga, v platno vezana, stane:

	Knjiga v originalnem jeziku	Knjiga v slovenskem prevodu
Pierre Benoit: Atlantida, I. in II. del	Din 90,—	Din 27,—
Knut Hamsun: Viktorija	„ 100,—	„ 20,—
Emil Ludwig: Sinovom v svarilo, I. in II. del	„ 128,—	„ 27,—
Jožef Conrad: Tajfun	„ 80,—	„ 20,—
Claude Farrère: Opij	„ 42,—	„ 20,—
Leonhard Frank: Karel in Ana	„ 54,—	„ 20,—
Upton Sinclair: Tesar mi pravijo, I. in II. del	„ 138,—	„ 26,—

Din 632,— Din 160,—

Mehko vezane knjige Vas pa stanejo samo Din 100,—

Če upoštevate še dejstvo, da imajo tuje založbe ogromne naklade, kar poceni knjigo in česar pri našem maloštevilnem narodu ne moremo doseči, potem boste priznali, da Vam bomo res dali knjige po lastni ceni.

Oprema, tisk in papir naših knjig je taka, da se lahko kosajo z inozemskimi knjigami. — Sicer Vam pa povrnemo denar, če Vam knjiga ne bo všeč.

Naročnina se plačuje:

I. za 12 številc «Žene in doma» z 10 prilogami, 5 gospodinjskimi knjigami in 10 leposlovnimi knjigami:

	mehko vezane	v platno vezane
letno	Din 200,—	Din 260,—
polletno	„ 105,—	„ 132,—
četrletno	„ 54,—	„ 70,—
mesečno	„ 20,—	„ 24,—

II. za 12 številc «Žene in doma» z 10 prilogami (brez gospodinjskih knjig) in z 10 leposlovnimi knjigami:

	mehko vezane	v platno vezane
letno	Din 168,—	Din 228,—
polletno	„ 88,—	„ 116,—
četrletno	„ 46,—	„ 60,—
mesečno	„ 17,—	„ 21,—

Tiste naročnice, ki žele dobivati še revijo «Priatelj», doplačajo za vse leto Din 32,—

Sedaj pa tole:

1.) Ako je katera naročnica naročila knjige v mehki vezavi, pa jo je dobila vezano v platno, jo prosimo, da doplača vsak mesec po Din 5,— ali ji pa v platno vezano knjigo zamenjamo z broširano.

2.) Če je katera naročnica knjigo dvakrat prejela, naj eno vrne. Zapiše naj zgoraj v levem kotu svoj razločni naslov in pripiše pod naslovom: «Prejela dvakrat».

3.) Ako kateri naročnici knjiga ni všeč (kar ne moremo verjeti), naj prav tako napiše v levem zgornjem kotu svoje ime in razločni naslov in pripiše: «Ne sprejemam».

Kadar nam kaj vrnete, nikar ne zalepite ovitka. Naročnice, ki so vrnile knjigo za vezavo v platno in so ovitek zalepile, obveščamo, da smo morali pošti plačati za vsako pošiljko po 5 dinarjev. Prav tako smo morali plačati kazen pri tiskovinah, kjer je bilo kakšno pismo priloženo. Zato prosimo, pišite vedno na dopisnico, kaj želite. Na nezalepljeni ovitek pa zapišite v levem kotu svoje ime, razločni naslov in pripombo: «Za vezavo v platno» ali pa «Ne sprejemam».

Nekatere naročnice so naslov napisale kar na knjigo. Seveda so prišle knjige vse zamazane nazaj. Takih knjig ne moremo poslati drugim. To je naša škoda.

Nekatere naročnice so knjigo vrnile, ne da bi napisale svoj naslov. Kako naj sedaj vemo, kdo jo je vrnil?

To so zares važne stvari.

4.) Naročnice, ki še niste nakazale prvega in drugega obroka (za broširane Din 20,—, za v platno vezane Din 30,—), prosimo, da to še danes store.

5.) Cene in stroški za knjige so na paro natančno izračunjeni in bi vsako neredno plačevanje knjigo podražilo. Zato moremo drugi del Atlantide poslati samo tistim naročnicam, ki imajo vplačanih najmanj Din 20,— oziroma Din 30,—. Tiste, ki so dobile knjigo v platno vezano, so že dobile oba dela Atlantide. Povest Viktorijo dobe začetkom marca.

6.) Naročnice, ki žele naknadno naročiti teh deset leposlovnih knjig, prosimo, da nam to še danes sporoče. Kesneje knjig ne bo mogoče dobiti. Vsaka naj navede, kaj želi, ali broširane (Din 100,— na leto) ali v platno vezane (Din 160,—).

7.) Posameznih knjig se Vam ne izplača naročiti, ker stane vsaka Din 30,—. Zato naročite vseh 10 knjig, to je 1000 do 1120 strani. Ne bo Vam žal. Denar, ki ga daste za knjige, se Vam tisočkrat povrne. Dobre knjige Vam odpirajo nov svet, Vam širijo obzorje, Vam dvigajo duha, Vas poplemenitijo, razvedre in potolažijo, kadar je Vaše srce žalostno.



DEKOR

D. Z. O. Z.

V LJUBLJANI,
ZGORNJA ŠIŠKA

Tovarna za fino
keramiko

Izdelovanje umetniških
uporabnih predmetov: vaz,
kipov, pepelnikov, svečnikov,

kov, stojal za svetilke, raznih posod za pecivo in sadje, cvetličnih loncev itd. v vseh modernih oblikah in barvah.

Kakšne bodo letošnje gospodinjske knjige?

Tako izprašujejo naročnice.

To se bo te dni odločilo.

Založba namerava izdati:

1.) Za pridne roke, III. del: Pletenje in krpanje s številnimi slikami.

V prvem delu ste dobili pouk za kvačkanje, v drugem za šivanje, sedaj pa dobite navodila za pletenje in krpanje. Pletenje je danes zopet priljubljeno delo pridnih rok.

2.) Moj vrt. To bo knjiga, ki bo pokazala gospodinji, kako se pravilno in plodonosno obdelava kos vrta. Pa tudi tiste, ki nimajo vrtov, bodo dobile navodila, kako se ločita dobra povrtnina in sadje od slabega.

3.) Naše zdravje, III. del: Kako si ohranim zdravje.

Prva knjiga je bila «Postanek otroka in njegov razvoj», druga je obravnavala sestavo človeka, tretja bo govorila o raznih boleznih, četrta, kako se jih obvarujemo in peta, kako se zdravijo.

4.) Četrta knjiga še ni določena. Mogoče bo knjiga o lepem vedenju ali pa knjiga: «Mož v zakonu».

5.) Gospodinjski koledar za leto 1934. s praktičnimi nasveti.

Letošnjega so vse pohvalile. Dokaz, da ga gospodinje s pridom uporabljajo, je ta, da nam je 4. januarja že druga naklada pošla.

Tudi letos bo veljalo vseh pet knjig samo Din 37.—. Razdeljevale se bodo prav tako kakor prejšnja leta, torej v drugi polovici leta.

Posamezna knjiga bo veljala Din 30.—.

Kakor vidite, boste dobile v teku let prav čedno zbirko raznih koristnih knjig. Mogoče ta ali ona naročnica kako knjigo trenutno ne potrebuje. Pa nič zato. Nekoč bo tudi ta knjiga potrebna, če ne Vam, pa Vašim sorodnikom.

Važno je to, da si za majhen denar zbirate knjige, ki bodo imele stalno vrednost.

Prosimo, oprostite!

Decembra in januarja meseca se je prijaviло toliko novih naročnic, da nam je pošla prva že itak povečana naklada za božične številke. Tudi druga naklada je bila hitro razprodana. Sedaj ni več mogoče, da bi priradili še tretjo izdajo.

Naročnice, ki prve številke niste dobile, ne zamerite. Saj Vam bo list tudi od druge številke dalje prav tako nudil vsak mesec vse tisto, kar drugim. Zato je za te naročnice za eno številko (Din 6.—) nižja.

Ta dva meseca smo dobili toliko dopisov, da pri najboljši volji nismo mogli vsem takoj odgovoriti. Vendar pa smo z nekaj dni zamude vsem odgovorili.

Če ni bilo kaj v redu, vedite, da se to ni zgodilo namenoma in ne po nemarnosti.

Je pač hudo, če sloni vsa odgovornost za odgovore na enih ramah.

Radi bomo popravili, če je bilo kaj narobe. Zato prosimo, kar pišite in razložite.

UPRAVA IN UREDNISTVO.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Tašča (odgovor na vprašanje v številki 1). Najbolje bi bilo, ko bi se Vaš mož sam z materjo pogovoril. Mati zaradi tega ne bo na sina huda, ko bi ji pa Vi kaj rekli, bi bila gotovo zamera. Zvečer se zaklenita in bo mati že razumela, da hočeta biti sama. Drugače pa menda ni tako hudo, vsaj jaz bi bila srečna, ko bi imela takšno taščo. Saj to je pravi angel proti moji. — Kar se tiče kuhe, je umevno, da se bo tašča v svojem stanovanju čutila gospodinjo. Morda bi pa bilo najbolje, ko bi pričela svoje gospodinjstvo in si najela svoje stanovanje. Če pa to vsled gmotnih razmer ni mogoče, pa ne kaže drugega kakor potrpeti. Nič ne traja večno. S. R.

Postrežba v bolnici. Moja hčerka bo prve dni meseca maja rodila. Ne more se pa odločiti, ali bi čakala porod doma, kjer ima dobro postrežbo, dobro babico, a podeželskega zdravnika, ali bi šla v ljubljansko porodnišnico. Za to bi se rada odločila, ker ima v slučaju komplikacij na razpolago izvedene zdravnike. Strašijo jo pa vesti, da so v bolnici sestre zelo nevljudne in nepazljive in da odnese skoro vsaka porodnica vsled prehlada kako posledico. V. O. T.

Odgovor. Na Vaše vprašanje je težko določno odgovoriti. Saj se le v redkih primerih lahko z gotovostjo reče, bo li porod lahek ali težek. V prvem primeru je prijetneje biti doma, medtem ko je v drugem primeru bolje biti v bolnici, kjer je v slučaju potrebe zdravniška pomoč vsak hip na razpolago. Da so sestre neprijazne in nepostrežljive, sem tudi jaz že slišala. Iz lastne izkušnje pa ne morem nič neugodnega o njih povedati. Bila sem v ljubljanski bolnici šest tednov, težko opečena po vratu, glavi in obeh celih rokah. Trpela sem grozne bolečine in imeli so z menoj ogromno dela in težav. A še danes se z globoko hvaležnostjo spominjam zdravnika-primarija in obeh sester, ki sta mi izmenoma stregli. Saj v vseh teh dolgih tednih muke in trpljenja ni prišla preko njih ust niti ena sama beseda, ki bi ne bila polna ljubezni in usmiljenja do trpečega sočloveka. Tudi svoja dva otroka sem že imela v bolnici. Sina štirinajst dni zaradi poškodbe na glavi, hčerko šest tednov zaradi škrlatinke, oba pa hkrati skoro osem tednov zaradi davice. A tudi onadva vesta povedati le dobro in lepo, tako od sester kakor tudi od zdravnikov. Da so pa izjeme kakor povsod tudi tu, je brez dvoma.

Svetujte svoji g. hčerki, naj se da zdravniško pregledati. Če zdravnik ugotovi, da bo porod normalen, lahko brez skrbi ostane doma.

Ponovno opozarjamo, da na vprašanja brez podpisa in naslova ne moremo odgovarjati. Vsaka, ki hoče nasveta, naj se podpiše, da ji v pismu odgovorimo. Za odgovor naj priloži znamk za Din 4.—. Na tem mestu odgovarjamo samo na vprašanja, ki so splošnega značaja.

Dame, pozor!

Redni pouk v krojnem risanju in pri krojevanju damskih oblek za dom in poklic se vrši pri strokovno izprašani učiteljici in lastnici modnega ateljeja ROZI MEDVED, Ljubljana, Mestni trg 24/I, nasproti magistrata. Prav tam se izdelujejo obleke, plašči, kostumi itd. po zmerni ceni. Kroji po meri.

Pismo iz Amerike

Naročnica nam piše iz Amerike: Prosim, dovolite tudi meni majhen kotiček v «Ženi in domu». Ženam in dekletom v domovini bi rada napisala nekaj stavkov, kako živi delavčeva družina v Ameriki.

Delavčeva žena živi pri nas enako življenje kakor Ve, drage rojakinje: v skrbeh in borbi za vsakdanji kruh. Motite se, če mislite, da živimo kakor v zlatih nebesih, zato ker se imenuje naša druga domovina Amerika. Kdor jo pozna, pa takoj vidi, da ni vse zlato, kar se sveti. Nikarte misliti samo na dolarje, za katere se dobi v domovini nekaj več kakor za dinarje. Razmerje med dolarjem, blagom in živežem je nekako isto kakor pri Vas. Prej, ko se je več zaslužilo, je bilo vse dražje in se je več porabilo, zdaj, ko se malo zasluži, je vse nekoliko cenejše in se na vseh koncih in krajih bolj varčuje, ker se malo dni v tednu dela. Bili so časi, ko se je dalo kaj prihraniti, a ti časi so minili. Srečen je, kdor ima za tri dni dela na teden, ker nas zna kapitalizem dobro izkoriščati. Če je mož malo bolj naprednega duha, že pazijo in preže nanj in ga takoj odpuste iz službe, kakor hitro jim ne stori kaj po volji. In naj ima še tako obilno družino. Prav nič se ne ozirajo na to, ali bo mogel dobiti kje drugje delo ali ne. Povsod je vse polno brezposelnih, ki čakajo na podporo. Ta je pa tako majhna, da niti za potrebno hrano ne zadostuje.

Po mestih je veliko žena v službi, možje so pa doma, kar samo razdira družinsko življenje.

Res je pa, da je tukaj ženam delo precej olajšano z različnimi tehničnimi pridobitvami: s pralnimi stroji, z likalniki in pečmi na elektriko itd., tako da si vsaka lahko uredi delo tako, da ji ostane nekaj prostega časa, ki ga lahko porabi, za kar jo veseli. Čistiti in prati pa je treba tu veliko, ker je po mestih vse bolj umazano od tvorniškega dima, po deželi pa od premogokopov. Kamor primeš, v gozdu ali na travniku, imaš črno roko ali pa obleko. Če si natrگاš cvetic, ki jih ne poznaš, pa se ti že naręde vodeni mehurčki na roki, ki jih nosiš po več tednov in ki prve dni zelo bolijo in pečejo. Pravijo, da se polzen ne smeš uvesti, ne da bi poprej pogledal, kam sedeš. Takšna je ta obljubljena dežela!

V izobrazbi smo Slovenke precej prikrajšane, ker nimamo nobenega slovenskega lista. Angleških je dosti in so prav tako urejevani kakor naši in prav poceni: mesečnik stane 50 centov za dve leti. Pa kaj, ko ne razumemo niti polovice. Če ne hodiš tukaj v šolo, se ne moreš naučiti več, kakor za silo govoriti, pa se še vsakomur v govorjenju pozna, da je tujec.

Ne morem si pa kaj, da bi ne omenila neke koristne navade, ki sem jo opazila pri tukajšnjih gospodinjah: da namreč vsako jesen vlagajo v kozarce veliko sadja, zelenjave za k mesu, mesa in mezge, paradižnikove in drugih. Nekatere napravijo po 100 do 500 kozarcev. To bi bilo za našo kmetiško gospodinjstvo posebno koristno, ko bi lahko vse doma pridelala. Koliko dela bi ji bilo poleti prihranjenega s kuhanjem. Saj



Če uporabljate

ZORA

vosek za parkete, linolej in pohištvo, si lahko pripravite 1 kg odličnega parketnega mazila samo za Din 18.—.

Zahtevajte ga pri svojem trgovcu!

Slovenska

TVORNICA

ČIKORIJE



Naš pravi domači izdelek

trajajo ti kozarci leta in leta, le pokrove je treba večkrat nove, ki pa ne stanejo veliko.

Nekateri imamo tudi avtomobile, ki smo si jih bili kupili še v starih dobrih časih. Takrat si ga je marsikdo lahko kupil, saj ni stal več kakor konj. Večkrat se peljemo v vas k znancem, da malo pokramljamo in se pohvalimo, koliko je katera vložila v kozarce. Tako se učimo druga od druge in se poizkušamo posnemati.

Nedavno mi je pokazala moja rojakinja pismo, ki ji ga je pisala sorodnica iz domačega kraja, mlado dekle, ki ji je bil dom pretesen pa je šla v mesto služiti. Želi si sem in zavida tiste, ki pridejo na toliko in toliko let pogledat v svoj domači kraj in se pokažejo v svilenih oblekah. Mislim, da so po toliko letih trdega dela vendar zaslužile, da se lepo oblečejo, kadar gredo na tako daljni obisk. Zato ona misli, da se cedita tu med in mleko, pa se strašno moti. V resnici so tukaj bogatini in reveži in hodijo kakor pri Vas dekleta iz manj premožnih hiš v mesta služiti.

Marljiva žena pa nikoli ne počiva, najsi bo v Ameriki ali pa v Jugoslaviji.

Meri Potisek,

Hutchinson Minnes.

Rillton Pa, Box 217 (U. S. A.)

ŽENA IN DOM

ilustrirana revija za slovensko ženo
številka 2 * februar 1933 * leto IV

Ivan Albrecht:

M O D E L

Ko sem vstopil v atelje, je sikala Melita kakor besna:

«Tega ne vzdržim več in konec! Stori, kar hočeš, reci, naj grem, samo s tem sramotečim goljufanjem me ne muči več!»

Mojega prihoda ni niti opazila in je kakor v plen zažrta goltala proti možu:

«Bodi mož! Reci, da si se me naveličal! Kaj res nimaš toliko ponosa v sebi?»

Obraz slikarja Pavla Maklena je bil kakor v skalo vklesana bolečina, ko je zastokal:

«Melita —»

S paletu v levici je pokazal name in z desno naglo zasukal platno, kjer sem bil vzlic hitrici opazil obrise klečeče ženske.

Melita se je ozrla in bušila v strupen smeh.

«O, ti?!»

Potem, kažoča na moža:

«Tebe ga je menda sram! Povej no, ali si tudi ti taka šleva?»

Prijatelj Pavel je odložil paletu in omahnil na nizek stolček. Obraz je skrnil v dlani in prste zaril v rdečkasto plave kodre.

«To je pekel, hujše mimo pekla! Ako jaz ne ponorim —»

Ko me je iznenada pogledal, so bile oči res vročično plamteče, da mi je takoj zastala beseda.

«Le poslušaj in premisli!» je hlastnila Melita po moji roki in me potisnila na škripajoč divan. Bilo ji je menda v olajšanje, da je sploh kdo prišel. Srditost se je umaknila prikupljivi ženski zadregi.

«Veš,» je začela naglo pospravljati po ateljeju, «na bojno polje si prišel, ne zameril!»

Po tleh in po stolih so ležale razmetane raztigane risbe in skice, okviri, kasete, palete in čopiči, tu pajčolan, tam menda plašč, vmes nekaj skodelic, blazinic, zmečkana preproga, zavese in platno v taki divji zmešnjavi, ki bi res bila bojni poljani na čast. Vzlic temu je naglo zabrnal samovar in je gospa Melita kmalu postavila skodelico dišečega čaja predme.

«Samo poglej,» si je našgala cigareto, «kakšen čudak je tale moj Pavel! Sedmič ali osmič me je že pregovoril, da sem mu za model —»

«To je vendar čisto v redu», skušam biti spravljiv, a ona kakor žerjavica, kadar kane kaplja vode nanjo:

«Počakaj no, da ti povem! Pri vas moških je itak zmeraj vse v redu, kadar je treba ponižati žensko —»

«No, no —»

«Le tiho! Osmič sem mu torej za model in nikoli se mu nisem ponujala. Vselej me je prosil, razumeš, prosil!»

«Melita!» ječi Pavel Maklen, a ona:

«No, ali morda ni res? Kaj nisi venomer trdil, da me želiš in moraš slikati, ker hočeš s tem dokazati svojo moč! Brrr, kaj si mi vse natvezel o spoznanjih in dognanjih!»

In proti meni:

«Le pomisli! Jaz reva seveda vse verjamem in gledam tega ljubega Pavla kakor boga, ki se ga ne prime zemeljski prah! Pa ti je dovršena prva slika in nisem-jaz; druga tudi ne, tretja, četrta, nobena ne jaz! In še tole! Naj slika Pavel svetnico ali vražico, hotnico ali mučenico, kadarkoli sem mu jaz za model, se izobličijo vselej isti obraz! Na las isti obraz, ki pa nikakor ni moj.»

«To je —»

«Ah, nikar mi ne čvekaj o umetniškem gledanju in ustvarjanju! Beži, beži, ko sam sebi ne verjameš! Stvar je vendar čisto preprosta in človeška!»

«No —?»

«Zaljubljen se je moj tihi fant, pa mi hoče prikriti! Ko me objema, misli na — ono, in ko me slika, je ona pred njim!» se Melita cvileče zasmije, da bi prevpila jok in solze, ki ji zalivajo oči.

Pavel Maklen skoči kvišku kakor ranjena zver.

«Pojdi,» me potegne s seboj, «v pol uri ti bo vse jasno! Potem ji povej! Jaz ji ne morem —»

Proti njej:

«Razumeš, Melita, ne morem!»

Še na ulico naju spremlja ženini strupeni smeh.

*

Kakor bi presekanu lajal tepen pes, se je trgalo iz njega, ko sva malone dirjala po ulicah:

«Končno je vseeno! Izvedel boš, videl, slišal — Jaz ne bi smel, razumeš, jaz vsaj nikakor ne, toda moram! Saj čutiš, da moram. Očeta ni več. Njemu je lahko. V grobove ne sega naš krik —»

«Pomiri se, Pavle. Saj ni —»

«Seveda ni, vse skupaj ni nič! Nesmiseln je boj s silami, ki te vlečejo k tlom. Kriliš, hočeš k soncu, pa se sam v sebi razdvojiš in presekanu telebneš



O, ti pust
presneti ...

v prah. To je vse! Čutim, vem in razumem, vendar je strašno. Ta suha preprostost, s kakršno te bije življenje, to je grozota, ki se je najbolj bojim —

Po kratkem oddihu je povzel:

«Mojega očeta, saj si ga poznal, je bilo samo opojno zdravje. Zgodba krepkega trškega oštirja niti ni osamljena, le malo drugačna je morda mimo drugih. Telesnost je prekipevala v njem in v nebrzdanosti svoje nravi je spoznal dekle, razumeš. Služilo je pri njem in žena je bila že v zatonu zrelih let. Kakor je bil, je objel to mlado bitje; sicer bi ne bilo mene na svetu.»

Po vsem obrazu mu je polzel znoj, ko je hlastal:

«Saj niti ne vem, kako so ukrenili. Krščén sem bil in zapisan povsod za zakonsko dete in ni bilo sramote, nič rohnenja in ne ropota. Tudi sam sem imel očetovo ženo za mater —»

Hlastno se je odkril in počasi nihal kraj mene:

«Kakor jetnik je moral biti oče s svojo skrivnostjo. Ko se mi je izpovedal, mu je odleglo. Tri dni kasneje se je zagrnil grob nad njim.»

Zdaj je bila Maklenova beseda samo še zagrleno jecljanje.

«Stopiva na požirek», me je potegnil v zakajeno predmestno beznico, kjer je zapored duškoma zvrnil nekaj čašic palečega žganja.

«Razumeš, kaj to pomeni?» se mu je zapletal jezik, ko je šepetaje povzel:

«Pomisli, moja mati, prava, resnična mati še živi, pa moram le biti brez nje —»

Sedela sva v temnem kotu, čisto ločena od bezniskega kričavega hrušča, ko je zamolklo nadaljeval, kakor da govori sam vase:

«Kot postrežnica se preživlja. Izprva mi je hotela gladko utajiti. — Da bi me preveč ne bolelo! je potlej dejala in me objela, da sva oba ihtela. Bil sem tedaj tretje leto na akademiji in sem ji moral svečano obljubiti, da nikomur ne izdam skrivnosti. — Pavel, moj sin, — je ponavljala, — ne veš, kako sem srečna, da sem ti smela dati življenje! Samo molči in ne meči senc na očetov grob! — Kaj sem hotel drugega kakor obljubiti.»

«Kasneje sem jo obiskoval, kadarkoli sem prihajal sem. Joj, s kakšnim vznícenjem je ogledovala moje slike! Že vsak neokreten akademski poskus ji je bil razodetje. — Vidiš, Pavel, zmeraj sem vedela, da mora iz tebe postati nekaj posebnega! mi je ponavljala. Seve, to je smešno, toda mati ima toliko vere vame, da bi res lahko gore predstavljala ž njo —»

«Ko sem se nastanil tu, sem jo poskušal slikati. Veš, mati je vzlic skoraj petdesetim letom še vedno dekliško lepa. Več ko štirinajst dni sem delal, a me le ni zadovoljilo. Ona je sicer trdila, da je kakor živa na sliki, sam pa sem rezko čutil onemoglost svojega dela.»

«Tiste dni sem se seznanil z Melito. Z mojo materjo ima vsekakor nekaj sorodnih potez. Po svatbi sem iznova skušal pregovoriti mater, naj mi dovoli vsaj ženi zaupati skrivnost. Nič in nič! Če to storim, mi je zapretila, jo pahnem v grob.»

Glas se mu je bolj in bolj tresel, ko je razpletal:

«Tedaj sem šele zaslutil veličino te neznatne ženske in njene ljubezni. En sam utrinek je posvetil v njeno življenje in tega hoče ohraniti do zadnjega trenutka svetlega ... Odtlej me povsod preganja misel kakor božji ukaz, kako upodobiti to veličino —»

«Sedaj razumem», se mi je zaiskrilo.

«Da, da, mati je tista, ki nevidno tekmuje z Melito! Povej, ali naj res zblaznim s to skrivnostjo?»

Mislim sem, mislim tja, izhoda pa le ni, dokler se ne odločim:

«Počakaj, v nekaj minutah se vrnem!»

«Presekati!» kljuje misel in vse se mi zdi tako čudovito preprosto, ko hitim v atelje.

Melita je čisto strta.

«Gospa Melita,» pravim, «pojdi takoj z menoj! Takoj! Gre za življenje —»

Ona me gleda kakor odsotna.

«Ali ne razumeš, da gre zate in za Pavla? Zdaj ali nikoli!»

«Kaj hočeš?» se zdrzne iz otopelosti.

«Z menoj pojdi! Vse drugo ti bo navrženo.»

Nazadnje se res odloči in vso pot sili vame, naj ji povem, kaj se je zgodilo.

«Zdaj še nič, sicer boš pa sama videla —»

Pavel Maklen je kakor vosek in pepel, ko naju zagleda.

«Melita, ti —?!»

Popoldne leze na večer in v pivnici se gosti mrak.

«Ali bo zdaj doma?» stopim k slikarju.

Pavel prikima.

«Potem stopimo skupaj tja —»

Melita me gleda sovražno in Pavel trepeče.

«Pojdimo!» se mi beseda sama zaostri v ukaz.

Pavel Maklen se grede čisto sključi in Melita venomer na desno in levo išče z očmi, kakor da se boji napada iz zasede.

«Tu gori, v podstrešju», odreveni slikar pred pritlikavo hišico.

«Kar prosim!» ga potisnem v vežo in stopim z Melito za njim.

«To me ugonobi», me prime prijateljeva žena krčevito za roko.

«Rešilo te bo», jo potegnem s seboj.

Zgoraj se na slikarjevo trkanje odpro vrata. Pramen svetlobe šine na hodnik, a med vrati se pojavi preprosto oblečena krasotica z nekoliko trpkim izrazom na obrazu.

«Si ti, Pavelček?»

Melita strmi in omahne vznak:

«Joj, Pavel —»

Krik se zaduši v joku. Kakor bolničar dvignem skoraj nezavestno Melito in jo prestavim v sobo. Pavel zapre vrata in jih zasloni s hrbtom, medtem ko mati trepetaje dreveni.

«Melita, poglej no: Pavlova mati!» skušam do-
povedati prijateljevi ženi.

Vse je kakor blisk. Maklen komaj prestreže mater, Melita pa krili z rokami, odpira usta, si mane oči, a ne vidi in ne more izpregovoriti.

«Mati?» se šele čez dolgo izvije iz nje. Z obupom v očeh prosi Pavla, naj govori, govori...

Ko sem se poslavljaj, je Melita klečala pred možovo materjo in skrivala obraz v njenem naročju. Lepotica še ni mogla doumeti, kaj se je zgodilo. Samo ihtela je in božala snaho po licih in laseh.

«Zdaj ne boš več v strahu za model», sem segel prijatelju v roko. Še na ulici sem bil kakor pijan ob zavesti, da sem gledal pravkar troje resnično srečnih ljudi.



Stana Vinšek:

Deklica ob oknu

Pri oknu sedim in gledam snežinke,
ki tibo padajo v tibi mrak;
kaj kmalu pokrila bela odeja
bo drevje, grmovje, cesto in tlak.

Kolikokrat videla to sem že sliko —
kolikokrat videla sama jo bom?
Brez solnca prešlo mi je zopet poletje —
in zima prinaša mi mraz le in dvom.

Še cvetejo rože na licih mi mladih,
še svilni lasje so, v očeh še sijaj —
a cvetje se bode nemara osulo,
če zopet brez solnca prešel mi bo maj.

Le padaj mi, cvetje sneženo, le padaj!
Pokrij mi z odejo blestečo spomin!
Še gledam naprej, še žarijo mi lica,
še v srečo zaupam in srečo želim!

Božena Němcova in Slovenci

Dne 9. decembra 1932 je Splošno žensko društvo pod okriljem Jugoslovensko-češkoslovaške lige v njeni sejni dvorani v »Zvezdi« na izredno iskren način proslavilo 70letnico smrti velike češke žene in pisateljice Božene Němcove. Prireditelje, ki so jo posetile v častnem številu zlasti dame, je napravila prijeten vtisk, ker je poleg treh ljubljanskih visokošolk sodelovala tudi soproga češkega konzula, gospa Olga Ševčíkova, ki je v svojem obširnem predavanju s toplimi besedami orisala težke pogoje, ki jih je življenje stavilo na pot Boženi Němcovi, in izčrpno podala literarno delovanje svoje rojakinje. Nada Rupel je brala nekatera najlepša mesta iz »Babice«, to je iz dela, po katerem nam je Božena Němcova najbolj znana. Nato je bilo predavanje Eleonore Kern: »Božena Němcova in Slovenci«. Predavateljica je v kratkih potezah zajela zanimanje B. Němcove za naš narod in pa naše pojmovanje vrednot B. Němcove kot pisateljice, žene in javne delavke, ki je odsevalo v našem odnosu do prevajanja njenih del in v opozarjanju na njeno življenje in literarno udejstvo. Program je zaključila Milena Topolovec, ki je v lastnem prevodu čitala kratke odlomke iz pisem in del Božene Němcove, v katerih leži vsa sila češke pisateljice, ki se je sredi preteklega stoletja povzpela najvišje med slovanskim ženstvom.

Želimo si še več takšnih prireditelj, ki bi praktično poglobljale in utrjevale češkoslovaško-jugoslovensko vzajemnost.



Slika Božene Němcove.

70 let trpljenja; z obraza in iz oči ji odsevata zastrta žalost in utrujenost.

Med našimi Muslimankami

Takoj onostran dolgega savskega mostu med Slavnskimi in Bosanskimi Brodom zagleda potnik prve minarete. Vlak vozi ob vsem Bosanskem Brodu, ki je prav za prav dolga vas. Pred očmi se vrste pravoslavni, katoliški, luteranski in turški hrami božji. Videti je, da je tu narod v verskem pogledu popolnoma pomešan. Prvi globlji orientalski vtisk. Kolodvor. Zgrajen v tipično orientalskem slogu. Fesi, klobuki, gole glave in šajkače. Pariška moda in šalvare. Na kolodvoru je korzo, promenada, kakor po vseh manjših mestih. Iz hotela visavis se čuje jek bosanskih sevdalink. Prvi občutki so res polni sevdaha, nam neznani, zato morda malo privlačni

in mistični. Koprane nas dražijo. Kaj se skriva za njimi? Lepa devotka ali stara žena? Ko bi jo človek smel odkriti, pa ji pogledati v lice! Tu in v drugih manjših mestih je še več strogosti v nošnjah. Drugi imenujejo to tudi zakrknjenost, vendar pa se ne morem strinjati s to besedo. Globoka vera, tako globoka, da je ne moremo doumeti, jim brani moderniziranje.

Vlak je zapuhal v noč. Zora nas čaka šele v Sarajevu. Derventa. Doboj. Vse spi. Na orlovskem gnezdu se vidijo temni obrisi Vranduka. V Zenici je neprodorna tema do tistih mračnih zidov, za katerimi trpe ljudje razbitih življenj. Še tri ure. Kako počasi teko, če je človek radoveden, nestrpen. Naša je vsa ta zemlja, a vendar nam tako tuja. Gospodin Franjo nam jo je sicer naslikal, vendar pa je že dolgo od tedaj in bi je gotovo on sam več ne spoznal. Oči se zapirajo. Misli begajo za zamrežena okna, za koprane, v tiste mistične muslimanske hišice in življenje v njih.

Vagoni skačejo, ropočejo. Skretnica poleg skretnice. V vlažnem mrazu pred nami še spi Sarajevo. Na kolodvoru burek, kafa, boza in seveda največ fesov. Lica, četudi zaspana, vendar prijazna, domača, bratska. Prvi tramvajski voz priropota in nas odpelje v »Napredak«. Prezgodnji smo še. Kavarna je še prazna. Kaj bi? Belo, črno? Ne, turško! Sarajevo je tu. Še eno, razbudi človeka. Časopisi. Natakakr zgovoren. Ciceron. Svetuje to in ono. Brate, hvala, poznam že to Sarajevo, le po dolgih letih me zopet zanima. Vem. Baš-čaršija, Bendbaša, Sahat-kula, Begova džamija in zvečer Nova ulica. Da, hvala! Vse, vse! In hitro, dan je kratek. Mostar, Dubrovnik, Kotor, Cetinje. Dolga je še pot. Polna vtiskov. V Sarajevu me najbolj zanimajo dekleta. Kolikor hočem? Ne, le muslimanke, tiste moderne hčere Mohamedove. Tudi tu? Popoldne. Ne bom jih razlikoval? Pridem. Čas bo. Baš-čaršija že vrvi. Da, še plačam štiri dinarje? Pri nas je ena pet, tu dve štiri. Kakor da je tu sladkor cenejši. Ali pa kava?

Sreča me spremlja. Na Baš-čaršiji prihaja nasproti stara znanka, dobra prijateljica pred osmimi leti. Go-



Muslimanki izza prejšnjih časov.



Muslimanke starega tipa na Baščaršiji v Sarajevu.

se živahen pogovor. Muslimanka, židinja in Slovenec. Pol ure pozneje prideta še njuna soproga. Eden Hrvat, drugi musliman. Pravi, da je Srb muslimanske vere. Mala Jugoslavija je za mizo. Pogovor še živahnejši. Zanima me vprašanje feredže.

Predvsem bosanski muslimani niso Turki, ampak Slovani. Že v davni so se denacionalizirali. Doseljeni Turki in domačini-bogomili, ki so prestopili k Mohamedu, so ženili katoliška in pravoslavna dekleta. Materinski jezik otrok iz teh zakonov kakor seveda tudi obeh staršev je srbskohrvaški. Skozi mnoge rodove že. In oni so Slovani po prepričanju in čutenju. Enako ni koprena prav nič značilno muslimanskega. Homer poje v Odiseji, da si je Penelopa pred ženini skrivala lice z velom, Flaubert piše, da je Salambo v stari Kartagini nosila kopreno preko lica, Babilonke so nosile kopreno, le kurtizanke so hodile odkrite. Feničanke so enako nosile purpurni vel. Pri starih Rimljanih so dekleta nosila kopreno, kar je pomenilo devištvo. Zakaj naj bi potem to bilo muslimansko? Danes feredže ne nosi niti ena napredna muslimanka. Feredža je nemoralna, ker ne vidi nihče za krinko in so ženam skrivna, nepoštena pota prosta brez strahu. V nekaterih vaseh Hercegovine niso muslimanke sploh nikdar nosile koprene, niti je ne nosijo danes. Evropa ima čuden pojem o islamu in njegovih šegah. Muslimanke so sicer kakor vse žene. Nič čudovitega ni v njih, ko sede pred teboj tako v evropskem ruhu. Zde se celo plemenitejše in nežnejše. Kategorično ponavljam, da so vse naše muslimanke slovanskega rodu, ne Turkinje, le vera jih loči, kakor loči tudi Srbe in Hrvate. Vera pa ni narodnost. Prav kmalu pridejo časi, ko bodo muslimanke zavzele vse položaje, ki jih more žena dandanes sploh zavzeti. Že so med njimi zdravnice, profesorice, učiteljice in žene drugih visokih poklicev.



Muslimanke se vračajo z Baščaršije domov.

spodična Rahela, dobro jutro! Ne, gospa sem in štiri otročiče imam. Predstavlja me spremeljvalki. Mlada gospa, muslimanka. Komaj verjamem. Toda ne čudim se. Nočem biti tujec, radoveden in vsiljiv. Oblečena je kakor pač vse Jugoslovanke. Seveda odkrita. Obraz nežen. Ves mlečen. Morda je komaj leto, dve, odkar ga ne skriva feredža. Prijazna je in ljubka. Zmenimo se s posredovanjem znanke za popoldne. Zopet «Napredak» in malo izprehoda. Najbolj obiskujejo ta lokal. Morda zaradi imena, morda zaradi tega, ker zahaja tja vsa elita. Duh naprednosti, zato v «Napredak»!

Čez dan dolgčas. Kraji me ne zanimajo. Poznam jih. Le dekleta! Muslimanke. Uro pred dogovorjeno zopet sedim v kavarni. Pozdravljamo se že pristrčno. Obe sta točni. Razvija

še turško. Nočemo. Mrak je že in vabijo me k sebi na večerjo. V muslimansko hišo, ki jo, zlasti ženske prostore v njej, smatramo za nepristopno. Stanovanje izredno lepo in okusno. Pohištvo kupljeno na ljubljanskem velesejmu. Izdelek slovenskih rok po načrtu znanega našega arhitekta. Nikjer sledu o islamu. Prava civilizirana Evropa. Domačin mi pokazuje le koran. In to je vse.

Po večerji še malo izprehoda. Toda noč je že hladna. S Trebeviča brije leden veter. Pot je še dolga pred nami. Lahko noč!

Vladan Regally.

2000 DOLARJEV

ZA ŽENSKO

Na obalah Sante Marte živi pleme, kjer moški kupujejo in prodajajo ženske kakor blago.

Moški kupujejo ženske...

Medtem ko zahtevamo, naj se ženske pravice izenačijo z moškimi, kupujejo še dandanes na mnogih krajih zemeljske oble moški ženske kakor blago, kakor kos oprave... Tudi po nekaterih krajih na jugu naše države mora ženin plačati svojemu tastu odškodnino za ženo, toda v tem članku ne mislimo govoriti o tem, ampak o nekem eksotičnem narodu Južne Amerike.

O tem narodu, ki je kakor naravni spomenik človeštva zaspal sredi žarke civilizacije, je nedavno predložila svoje poročilo komisija pod vodstvom Gregorija Mesona. Komisija je na vzhodni obali Sante Marte izkopavala za indijanski muzej Georga Haya v New Yorku in za muzej univerze Pensilvanije v Filadelfiji. Pri tem svojem delu je živela komisija dolgo časa med Kagabi na planini in Goajiri na nekaj nižjem polotoku Goajiro, ki se razteza zapadno od Riokake.

Vasi so nastale šele, ko so Španci prodrli v te kraje in jih zasedli. V teh vaseh je tudi krščanska cerkva, ali o krščanskem duhovniku ni ne duha ne sluha. Te indijanske vasi imajo po 40 do 50 koč in so skoraj vedno prazne. V njih se zbirajo prebivalci samo včasih zaradi dogovorov ali ob svečanostih. Njih koče so takoj ob njihovih poljih; vsak moški in vsaka ženska ima svojo.

Zunaj v naravi pa so moški in ženske vedno skupaj. Socialna razdelitev kaže, da so bili Kagabi v predpotopnem času na višji stopnji kulture. Pa tudi dosti drugih reči potrjuje, da je bilo res tako.

Svečenik je njih poglavar in njegova oblast se naslanja na versko moč, ki jo on samo izvršuje. Vsako svetišče ima svoje svečenike. Ta čast je dedna in prehaja od očeta na sina. Kagabi imajo te svečenike za potomce prvih štirih ljudi, od katerih izvirajo vsi narodi sveta.

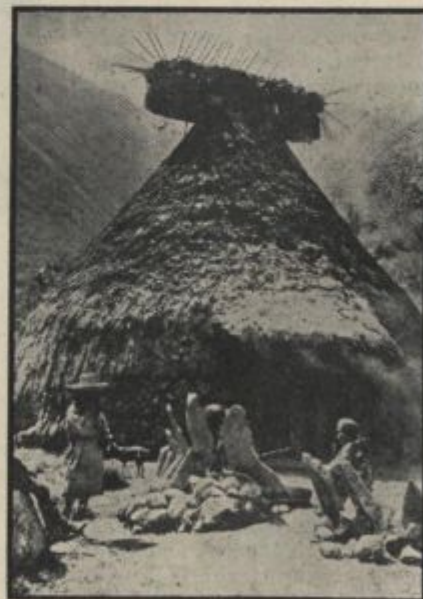
Svečeniki dosežejo svojo moč s posebno strogo vzgojo. Še otroci vstopijo v službo svetišča, kjer prebijejo devet let popolnoma ločeni od ostalih Kagabov, zlasti od žensk. Ves ta čas imajo duhovne vaje, zlasti ples, in žive v strogi dieti. Ne smejo videti niti solca in hodijo na zrak samo ponoči. Ko mine teh devet let, dobe takšno čarovniško moč, da pri svečanostih lahko delujejo na demone; v ta namen si devajo na obraz posebne maske. Kadar se oženijo, nimajo več te moči in jih zato zamenjajo z drugimi.

Kagabi so bolj kulturni kakor vsi drugi Indijanci, toda — in to je značilno — ženska je pri njih, ko se



Dve mladi deklici iz plemena Kagabov, odgojeni za prodajo.

omoži, sužnja brez vsakih pravic in je last moža. Kagabi kupujejo ženske javno od njih roditeljev za razne dragocenosti, ki so vredne do 2000 dolarjev. In če jim



Indijansko svetišče.

žena potem ne ugaja, jo prodajo drugim... in delajo tako, dokler ne dobe «prave»... Pravijo, da so Kagabi zelo srečni ljudje. Žene gotovo niso.

Nina Smirnova:

Marfa

Roman.

Poslovenil L. Mrzel.

(Nadaljevanje.)

Potem je Valunin s pogledom šel čez gnečo gostov in je vse skupaj pozval s trdo besedo, naj izvolijo spet malo naprej. Z roko je zajel Varvaruškinu glavo, jo poljubil na lice in jo krepko zavil v rjuho. Z eno roko ji je lase pogladil z obraza in ji obrisal solze; potem se je ostro zazrl vanjo. Na Varvaruškinih očeh so ležale težke, vlažne veke, toda okrog ustjen ji je trepetal čisto majhen žalosten smehljaj. Valunin se je vzravnaval, prepustil sneho svoji ženi in odločil:

«Položi jo v svoji sobi spat! In tega satana bom že jaz pripravil k pameti.»

Vasilisa Leontjevna pa Varvaruške ni mogla držati; v njenih rokah je bila naenkrat vsa mehka in medla — kakor kakšna vreča se je sesedla k njenim nogam...

Naslednje jutro se je Vasilij Flegontovič s svojo mlado ženo odpeljal k njenim staršem, da jim sporoči svojo zahvalo za vzgojo hčere. Varvaruškena mati, Natalja Jefremovna, visokorasla žena strogega pogleda, je vztrepetala od vrha do tal; objela je svojo hčer, za zeta pa je imela samo vroče, nedobre oči. Ko se je domislila, da on vendar ne more ničesar videti, je svoj obraz nagnila hčeri na prsi in je brezglasno zajokala. Tudi Kornil Petrovič Sirov, oče, je povesil glavo, in ko so pozneje vsi skupaj sedeli v Valuninovih saneh, da se odpeljejo v tastovo hišo na pojedino, je rekel svoji ženi:

«Na sejmu so mi pravili, da je v Valuninovi rodbini zelo mnogo zgrizene krvi, ah, toliko krvi! In Vasilijeve oči da so slepe zaradi velikih grehov njegovca očeta.»

Natalja Jefremovna mu je pritegnila:

«Da, tako je. Gotovo je stari jastreb takole marsikateremu človeku izkopal oči. In morda ne samo oči — po njegovi krivdi se je izteklo pač tudi marsikatero srce. Vse to se bo nekoč hudo maščevalo!»

3.

Vadim Vasiljevič Korzukov je bil sin uglednega trgovca, čigar velika, visoka hiša je z zidom ob zidu stala kraj Valuninove hiše. Sin pa je v Valuninovem podjetju služil kot prvi nadzornik in pomočnik. Korzukovi so bili na najboljšem glasu, in dasi je Vadimov oče tik pred svojo smrtjo doživel polom, so sinu vendar od raznih strani denar ponujali na posodo in lahko bi bil dobil marsikatero zelo bogato dekle. Stari je na časten način doživel svoj polom: v enem letu so se mu potopili tovari čaja na Bajkalskem jezeru, kožuovina, ki jo je bil nakupil, se je pokvarila v

vročini in velika količina v Rusijo odposlanih orehov mu je segnila v deževju. Pa vendar je vse svoje menice poplačal brez ostanka. Toda brez dela je in kmalu umrl. Malo zatem je umrla tudi njegova žena in Vadim Vasiljevič je v očetni hiši ostal sam s svojo sestro Anuško, malo, krivo in hromo staro devico. Anuška je bila kakšnih dvajset let starejša kakor on — bila je iz prvega očetovega zakona — in svojega brata je ljubila kakor majhnega otroka, toda neprestano je mrmljala nad njim zaradi vsake malenkosti.

Ko je Varvaruška drugi dan po poroki v težkem brokatnem šalu, ki je njen blede obraz obrabljal kakor temen, zlat svetniški sij, z roko v roki šla s tastom po delavnici, se je parkrat ozrla po Korzukovu, kakor da ji je nekaj prišlo na misel. Valunin ji je pravil, da ima mladi človek v obratu vse pod seboj; tedaj se je neveselo nasmehnila, Korzukova pa je oplazila z drznim, ostrim pogledom. Spominjala se je, da ga je večkrat videla na dvoru pri njih doma; gotovo je prihajal z naročili od Valunina. Ko je Varvaruška ta večer legla k svojemu možu v posteljo, je videla Korzukova žareče temne oči pred seboj in kakor smola črne obrvi, ki so tako veselo segale tja do rjavih senc. Vzdihnila je in je tesno zaprla oči.

Nekaj dni nato je z okna videla Korzukova, kako prihaja iz delavnice. Naglo je šel mimo, ves v mislih, in je ni opazil. Ne da bi se bila oblekla, je stekla na dvorišče. Korzukov je stal pod skednjem ter je s sekuro hrupno tolkel po suhem lesu. Varvaruška je stopila tesno k steni skednja in je gledala. Korzukov je preizkušal stroj za volnino. Na šum njenih stopinj se je okrenil s temnim pogledom in nagubanim čelom. Varvaruška je povešenih oči stala ob njem, ampak z obrazom, tako polnim pričakovanja, da se je nemiren ogledal.

Vprašala je drzno:

«No, ti?»

Začuden je odvrnil:

«Kaj pa češ?»

«Tak reci vendar kaj!»

«Kaj?»

«Jaz ne morem vedeti, kaj bi mi rad povedal.»

Pomembno se je nasmešnil:

«Lepa si. O, lepa ženska si! Tvoj oče je za svoje menice svojo srečo prodal s teboj.»

Varvaruška je tako naenkrat dvignila oči, da se je Korzukov zdrznil. Toda precej se je spet zasmeljal:

«Uh, kako ti vrti oči! Kakor da nihče ne bi vedel...»

In spet je ves razigran strmjel vanjo.

«Ampak oči imaš! In obrvi! Kakor da si jih uvezla, da, uvezla!»

Nagnila je glavo malo na stran in je zrla vanj.

«Kakor da ti tudi ne bi bil lep fant! Le poglej samo, kako si črn in močan! Vročča je tvoja kri. In tvoj obraz...»

Njene oči so se nežno dotaknile kakor svila gladkega kodra, ki mu je visel na čelo. Potem je toplo dodala:

«Tvoj obraz je — kakor kakšen sesušen oreh...»

Naglo se je okrenila in odšla povešene glave in povešenih ram. On pa jo je naglo dohitel, jo zgrabil za roko in jo pridržal.

«Kaj pa hočeš? Zakaaj pa si tako vroča in rdeča?»

Namesto da bi odgovorila, se je Varvaruška zasukala, ga zgrabila za ovratnik pri jopiču, potisnila njegov glavo navzdol in mu jo stiskala z rokami, zraven pa glasno vzdihala, kakor da drži goreče oglje v rokah in njega žar neznosne bolečine prizadaja njenemu telesu. Zunaj, onkraj lesenega plota so zaškripale sani. Pri gumnu so ljudje ropotali z orodji, prihajali so in odhajali in skozi mrazeči zrak se je razločno čul Valuninov glas. Varvaruška pa se še ni mogla iztrgati Korzukovu — in tudi on ni mogel razkleniti rok, ki so v objemu držale njena pleča.

Pred očmi skoraj vsega sveta sta šla tja v hišo Korzukovih. Tam pa je plašna Anuška padla po njima. Tako robato je z udarci navalila na brata in je mlado ženo tako trdo prijela za vest, da je Varvaruška hotela zbežati, vsa trepetajoča in tresoča se kakor preplašena piška. Toda Anuška se je pomirila prav tako naglo, kakor se je bila ujezila...

Drugo jutro se je Varvaruška vrnila domov. Med nesramnim smehom je zatrjevala, da je bila prenočila pri svoji materi. Milovasenka jo je poslušala, ne da bi bila dvignila oči; tast je strmел skozi okno. Zvečer pa je Varvaruško tast poklical pred sebe in pozneje še tašča. Po razgovoru z obema je morala leč. Valunin in njegova žena sta se silno prestrašila in sta poklicala zdravnika. Vkljub vsemu prigovarjanju pa Varvaruška ni marala razgaliti svojih prsi pred zdravnikom in na njegova vprašanja ni dala nobene besede od sebe. In ko se je Valunin nagnil k nji in jo s tresočim se glasom vprašal, česa želi, s čim bi ji lahko napravil veselje, je odvrnila porogljivo:

«Hočem, da moja sestra Ustja stanuje tu pri meni.»

Naglo je spet povescila oči.

Po Ustjo so poslali še isti večer. Varvaruška je že čez teden dni spet vstala. Shujšala prav za prav ni, ampak temnejša je bila, kakor da bi jo človek videl skozi zadimljeno steklo. In pa ljudem ni znala več tako drzno gledati v oči, kakor je znala poprej. Milovasenka se je delala, kakor da ni nič opazila. Flegont Osipovič pa je ostro motril to mlado ženo z resnimi očmi in se je zadovoljen gladil po bradi.

«Tako je prav... Prav nič me ne veseli, da bi jahal konje, ki niso iskri...»

4.

Varvaruška je tekla čez dvorišče, ko jo je s skednja tiho zaklical tast. Temno so zvenele njegove besede:

«Varvara Kornilovna, počakaj trenutek na dvorišču!»

Obstala je. Bila je gologlava, kožuh z žametasto prevleko si je bila kar tako vrgla čez pleča. Stari je stopil k nji, jo pomembno motril in ji zapel ovratnik.

«Zapni se pošteno! Nekaj resnega bi se rad razgovoril s teboj.»

Ozrla se mu je v oči, pokorno je roke porinila v rokave in se zapela.

«Povej, kaj je, oče!»

Valuninu je ušel smeh.

«Da naj povem? Tako — če ti zdajle povem: ti ne letaš samo ponoči h Korzukovu, ampak si še jutra priložila zraven... Ali imaš zdaj dovolj?»

Varvaruška se je vzravnila in je Valuninu z jezno iskrečimi se očmi strmela naravnost v obraz.

«No da, oče. Ali si morda domišljaš, da mi je tvoj slepec zadosti?»

Valuninov obraz se je hudo stemnil. Potem se je zasmeljal.

«O, ti — kremplje si pokazala? Torej še nisi ukročena? No, kar se mojega sina tiče — tega ti ne štejem za zlo. Vsakdo vzame, kar lahko dobi. Ampak, če mi zanosiš... Otroka ne bom sprejel v svojo rodbino! To sem ti hotel povedati!»

Varvaruško je zgrabila jeza.

«Tako. Kolikokrat si me pa že videl, da sem tekla k njemu! Kaj me nisi mogel za časa obvarovati — in zdaj bi me rad spravljval v sramoto? Ne, čakaj — potem bom vsemu svetu povedala, da si ti sam vedel za to in si molčal. Ti, saj ti se vendar prav nič ne bojiš ljubega boga!»

Razvnela se je in človek kar ni mogel prenašati, ko so se ji oči tako prelivale v barvah in iskriale. Valunin jo je gledal z očmi, polnimi občudovanja, in se je spet nekam tuje zasmeljal:

«Pa pleši, le pleši, vročica, ti! O, kako lepo je to...»

Potem se je odkašljajal in rekel z resnim glasom:

«Seveda, ti imaš popolnoma prav: prav nič se ne bojim ljubega boga. Le nikar se ga tudi ti ne boj!» Sklonil se je k nji in je nadaljeval z zelo zadušenim glasom:

«Boga se nič ne boj, Varvara Kornilovna! Ampak — mene se boj! Me razumeš zdaj? Ali me ne razumeš?»

Tedaj je Varvaruška začula, da so čisto blizu zaškripali safijanasti čevlji Milovasenkini. Vasilisa Leontjevna je vsa rdeča v obraz stopila k njima, ju strogo premotrila z zaspanimi modrimi očmi in posvarila:

«Flegont Osipovič, dragi moj, kako moreš dopustiti, da stoji mlada žena napol oblečena tu na mrazu? Saj se bo vendar prehladila!»

... Poslej ni Varvaruška nikdar več izostala do jutra. Sestra Korzukova, Ana Vasiljevna, jo je zmerom zbudila, preden se je zdanilo.

(Dalje prihodnjič.)

Ivo Peruzzi:

Novoletno pismo deci

*Kaj naj želim Vam, mladi rod?
Zdaj zima vas za noske vleče,
to treba bo peči žareče ...
in sank, drsalk za gladko pot!*

*In da bo oče boljše volje,
da mamica skrbi pospravi;
na Jurjevo da bomo zdravi
pozdravili Pomlad najbolje.*

*Da vsi ljudje v Veliki noči
prestanejo se sovražiti,
da angel sprave mora priti,
združiti nas v ljubezni vroči.*

*Za vse prostora bode naj,
jesen za vse je sad rodila ...
A revnim, dobrim podelila
nekoč bo svet, kar Bog nam daj!*



ludi medved
mora biti
počesan

Tam daleč, kjer solnce vzhaja, se je to zgodilo. Tam daleč, kjer so ljudje drugačnih obrazov, a prav takih src kakor mi.

Tam je živela Lao. Komaj šest pomladi je minulo, kar je prvič zagledala svet.

Ni bila lepa njena mladost. Ko je bila v četrtem letu, se je stresla zemlja od vzhoda do zapada. Kakor bi bile iz same pajčevine, so se podirale hiše v prah. Stok in jok je odmeval povsod. Kar ni uničil potres, je vzel ogenj.

Takrat je Lao izgubila očeta in mater. Očeta, ki je ribaril, je pokopalo morje in ga ni več vrnilo, mater so zasuli zidovi. Ko so razkopavali ruševine, so jo potegnili iz njih, mrtvo. In zraven nje se je stiskala v kotu Lao. Kakor bi bil čudež, je ostala živa. Vsa otrpla je stiskala v rokah lutko, ki jo je bil nekoč oče izrezljal.

Sama je ostala. Nikogar ni imela, ki bi bil zanjo skrbel. Potem so odločili gospodje, da jo mora vzeti bogat meščan, ki mu je potres prizanesel.

Prišla je na tuj dom. Kakor v megli se je še spominjala tistih dni. Samo nekaj kakor groza ji je ostalo in uboga lutka, njena edina prijateljica.

Lao je trpela. Čeprav je bila še tako mlada, je morala delati. Hudo delati. Ves dan je morala nositi drva. Malo jih je nanosila, a njenemu slabotnemu telesu se je hudo poznalo.

Samo zvečer, kadar so pogasili vse luči v hiši, se je Lao oddahnila. Zlezla je na podstrešje, kjer je bila njena postelja — otep riževe slame. V njem je skrivala svojo lutko, da je ni nihče videl. Njej je vselej potožila svoje gorje.

Nekega dne je morala pomagati pri pospravljanju. Gospa, ki ji je rezala kruh, je tako ukazala.

«Da ne bo vse dni nosila drv», je rekla.

Lao je bila skoraj vesela. Ko je zagledala dolge sobane, ki so se kar lesketale v svili in srebru, je skoraj onemela. Tako razkošje, toliko lepega, ona pa mora prebivati gori pod streho, kjer piha veter, in otep slame je njeno ležišče...

«Kam si se zagledala?» jo je jezno vprašala gospa.

Lao je molčala. Očitek je bil v njenih očeh, toda skrila jih je. Bala se je.

Kakor v sanjah je hodila od mize do mize, od omare do omare. Gospa je slonela na oknu in gledala na morje. Lao se je spomnila. Nekoč, v daljni megli je že bilo, se je vozila z očetom po morju, ko je lovil ribe. Dober je bil njen oče. Lutko ji je napravil, tako lepo lutko...

In mamica ju je čakala... Prav tako je slonela ob oknu kakor gospa, le da je bilo okno majhno, nizko...

Potem sta se vrnila z očetom domov...

«Ali si že pobrisala prah?» je zaklicala gospa in se ozrla. Lao je stala sredi sobe in strmela vanjo. Žalostne so bile njene oči.

Zdrznila se je. Cunja v njeni roki je jela kakor sama od sebe brisati, brisati.

Čudovito pisana vaza je stala na robu omarice. Lao kar ni mogla odtrgati oči od nje. Oprezno je brisala prah okoli nje.

«Lao, poklič! strežnico!» je velela gospa.

Lao je skočila s podnožnika. Na njem je morala stati, da je dosegla omarico. Pa ji je zdrsnilo. Omahnila je. Drobna ročica s cunjjo je oplazila vazo, da je padla na tla. Z glasnim žvenkom se je zdrobila na koščke.

Tudi Lao je padla. Zadelala se je ob rob omarice. Zabolelo jo je, potem ji je izginilo vse v temi, ki jo je zajela.

Samo še pridušen, jezen krik je čula, krik, ki je prihajal od okna.

*

Ko se je zbudila, gospe ni bilo več pri oknu. Preplašeno se je ozirala na vse strani. Ne, ni je bilo v sobi. Vse jo je bolelo. S čela so ji polzele debele kaplje krvi na oko, da se je morala obrisati, da je bolje videla.

In zraven nje so ležali na tleh še zmeraj drobci čudovito pisane vaze...

Kam je šla gospa? Po postrežnico! Potem bo tepena, kakor je bila že tolikokrat...

Tedaj ji je planila v glavo nova misel. Morda rešilna. Pobegne! Nikdar več ji ne bo treba nositi drv, nikdar več brisati prahu. In ne bo se ji treba več bati, da bi bila tepena.

Vstala je in se opotekla po sobi. K vratom je šla. Po stopnicah mora zbežati...

In lutka? Kakor v sanjah se je spomnila nanjo. Ne, ne sme je pustiti.

S slabotnimi koraki je šla na podstrešje. Izpod svoje uborne posteljice jo je potegnila in obrisala.

Uboga lutka! Kako je že oblekca umazana. Nekoč je bila tako lepo pisana.

Tiho je krenila po stopnicah navzdol. Še malo! Tam so vrata, tam se izmuzne, in nikoli več, nikoli več...

Nikogar ni. Lahka bo pot.

Že je bila pri vratih. Še korak, dva...

Tedaj pa se je odprla kuhinja. Strežnica je stala na pragu.

«Lao!»

Kakor brezumna se je spustila v tek, kar so ji dale slabotne noge. Ubežati mora. Ne smejo je dobiti.

«Lao, počakaj!»

Lao beži, beži. Pa je preslabotna. Obupno stiska k sebi lutko...

Dve močni roki sta jo pograbili, da je padla. Potem so jo te roke pobrale in odnesle s seboj. Nazaj v hišo, skozi vežo, po stopnicah, v gospeno sobo.

Lao so zalile solze. Skozi nje je videla gospo, ki je spet slonela pri oknu. In skozi solze je videla, da je bil njen obraz od jeze spačen.

«Lao, nehvaležnica, kaj si napravila?»

Strežničine roke so jo stiskale kakor klešče.

«Najlepšo vazo si ubila, Lao!»

Lao je molčala.

«Potem si hotela uiti, Lao!» je jezno nadaljevala gospa. «Nehvaležnost črna, odgovori, zakaj si hotela uiti.»

Lao je molčala in se davila s solzami. Ni se upala več pogledati gospe. Krčevito je objemala svojo lutko.

«Lao, zakaj ne odgovoriš, Lao?»

Čedalje bolj jezen je njen glas.

«Odgovarjaj!»

Dva curka solza sta se ulila po licih uboge Lao. Toda odgovorila ni.

Tedaj je skočila gospa k njej. Jezno ji je iztrgala lutko, komaj da jo je pogledala, in jo zagrnala skozi okno v morje.

Kakor na smrt ranjena žival je kriknila Lao.

«Zvečer boš za kazen spala v veži in večerje ne dobiš», ji je še rekla gospa. Lao jo je čula, toda vse so bile samo gole besede. Razumela jih ni.

Tam na valovih plava njena uboga lutka...

Noč je bila, vse v hiši je že spalo, le Lao je še bedela v kotu veže, na mrzlih tleh.

Vse spi... in na valovih plava njena uboga lutka...

Tiho je vstala. Pred njo so bila hišna vrata, tako visoka, da jih je komaj do vrha videla. V poltemi se je svetil srebrni ključ...

Tako slaba je bila. Od mraza se je tresla in od slabosti. In lačna je bila.

... in na valovih plava njena uboga lutka...

Splazila se je k stolu pri mizi. Tiho ga je privlekla k vratom. Zdaj mora zlezti nanj in obrniti ključ...

Toda ključ je velik, težak, zapahi močni.

Lao poskuša odkleniti. Vsa zasopla je. Pot ji teče s čela, čeprav jo zebe.

Ključ je velik, težak, zapahi močni...

...in zunaj na valovih plava njena uboga lutka...



Snaga je lepa čednost.
Zato navadite otroke,
da se vode ne bodo bali.

Zdaj se je vdal. Njena poslednja moč ga je obrnila. Toliko da ni omahnila s stola.

Potem je stol odmaknila in pritisnila na kljuko.

Mrzel veter ji je puhnil v obraz in vrata na stežaj odprl.



Lesjakov Borut.

In šla je ven. Tam je morje. Razburkano morje. Valovi kakor gore ... in na njih plava njena uboga lutka ...

Zdaj ni nikogar, ki bi jo videl. Poiskati mora lutko in zbežati. Daleč, daleč, tja, kjer so ljudje dobri. Kjer ji ne bo treba nositi drv, kjer ne bo brisala prahu. Tam se ji ne bo treba nikdar batt, da bi bila tepena. Samb igrala se bo s svojo lutko. In hude gospe ne bo ...

Manica:

«Mati, čujte, kako lepo pojo!»

«Kdo?»

«Mati, pojo! Tako lepo je ...»

Pa nihče ni pel, le starinska ura na steni je monotonno tiktakala.

«Mati, tudi očka je med njimi, da, prav blizu so ... Jelite, mati, da bo očka prišel še nazaj? ...»

Mati je zadušila jok in tiho odgovorila: «Da, Janezek, prav gotovo se vrne ...»

Dve solzi sta ji spolzeli preko lica, kajti vedela je, da ga ne bo nikoli več. Med prvimi je šel tisti dan v rov in med zadnjimi so ga prinesli — mrtvega. Janezek je bil tedaj še ob njenih prsah in vse mu je bilo še tuje. Zanj ni bilo ne očeta ne sveta — prav ničesar.

Pozneje mu je večkrat pravila o očetu, o kraju, kjer so rovi pod zemljo, o ljudeh, ki kopljejo dan na dan v teh črnih rovih, in o velikih dimnikih. O vsem tem si je ustvaril v svoji otroški domišljiji sliko, kajti še preden je jel zaznavati svojo okolico, je prišel z materjo k staremu stricu Mihi v borno kočjo na koncu vasi, več dni hoda od onega grdega kraja, kjer je izgubil očeta. Tu je rasel in spoznaval svet. Majhen je bil ta njegov svet, a

Valovi besne. Kako lahek je postal njen korak, ko je jela hiteti za hišo proti bregu ...

Tam je morje. Z očetom se je vozila po njem.

Dobro je morje. Lutko ji vrne. Saj ni tako hudobno, da bi ji jo vzelo ...

Čaka na obali.

«Morje, morje, kje je moja lutka ... kam si jo delo ...»

In zdi se ji, da sliši odgovor:

«Imam tvojo lutko. Za tebe jo hranim. Na, vzemi jo!»

Vidi jo. Bel val jo prinaša na svojem grebenu. K njej hiti.

«Hvala ti, morje ...»

Toda val se umika nazaj in lutka z njim. Dalec je že, komaj ga še vidi ... Lao je žalostna, obupana.

«Morje, zakaj mi ne daš lutke? ... Morje, daj mi lutko! ...»

«Ponjo pridi!» ji šepče morje.

In Lao gre. Že vidi, kako se vrača njen val, ki nosi lutko. Na beli peni počiva uboga lutka ... Še trenutek ali dva, in spet bo v njenem naročju. In potem pojde Lao z njo v svet, daleč, daleč, kjer so samo dobri ljudje ...

Lao kliče lutko, prosi morje.

«Lutka, moja boš spet ... morje, daj mi jo ...»

In val se bliža. Lutko ji nosi ... Zdaj, zdaj bo njena ...

Tik pri njej je že val. Lao krikne:

«Lutka! Lutka!»

*

In ko je drugo jutro vstala hudobna gospa in pogledala spet na morje, ki se je svetilo tiho, pokojno v solncu, je ležala Lao mrtva na bregu in stiskala k sebi svojo ubogo lutko.

M a t e r i n e s o l z e

vendar je bil lep. Kako lepo je bilo, ko je hodil s stricem po cestah in mu «pomagal». Stric je bil cestar in Janezek je bil «nadzornik». Podil se je sem in tja, metal kamenje in nagajal stricu. Pa je tudi prišlo, da sta obdelavala «grunt». Tako je imenoval stric svojo malo njivico. Jeseni pa je z drugimi otroki pasel krave. Koliko je imel vedno opravila!

Prišel je čas, ko je oprtal torbo, pa hajd v šolo. Stric ga je še videl in ponosen je bil nanj. A kmalu je zatisnil oči in malo pred božičem so ga pokopali. Ostala sta sama z materjo v borni bajti in edini živi stvari, ki sta jima ostali, sta bili: koza v hlevu in stari Kastor pred njim.

Daneš pa se Janezek ni spomnil ne na eno ne na drugo — bil je bolan, hudo bolan. Vročica ga je kuhala, čul je petje in videl očeta, od časa do časa se je spomnil, da je mati pri njem, ker je čul njen mehki glas ...

«Mati, glejte strica, kako lepo kočijo ima!»

Topot mu mati ni odgovorila. Pritisnila je robec k ustom in vgriznila vanj, kajti njena bolečina je prikipela do vrhunca in bala se je, da ne bi zakričala od bolesti. Tudi Janezek je umolknil.

Tenke, izsušene ustnice so se pregibale, kakor bi hotele nekaj povedati, a glas je zamrl v grlu. Dihal je težko, prekinjeno.

Potok solz se je ulil preko materinih lic. Ni se mogla več premagovati. Sklenila je roki in jih dvignila v trdnem pričakovanju, da bo izprosila življenje svojemu Janezku. Kakor dolgo zadrževani val se ji je utrgalo iz prsi: «O Bog, usmili se me! Glej, usoda me bije vsako uro, a tega, vsaj tega ne dopusti, da ugasne to življenje, ki je del mojega življenja! Ne daj, da ga izgubim! In če hočeš smrti, vzemi mene, samo da on ozdravi! V trpljenju in mukah sem ga rodila, v tugi in nadlogah sem drhtela zanj, ves svet se mi je stekel vanj, in sedaj — naj bi umrl? Daj mu še lepih dni, pa če jih moram plačevati z žalostjo in trpljenjem, rada jih bom, samo da bo živ in srečen moj Janezek! Bog, ali me moreš uslišati? O, dobri Bog!»

Vsa izčrpana je padla preko postelje in jok ji je pretresal izmučeno telo. Tiho, sama ni vedela, kako, ji je prilezel spanec na objokane oči.

Luč je ugasnila. Vse tiho. Le ura je enakomerno ponavljala svoj tik-tak...

Bil je že dan, ko se je zavedel Janezek. Močno trkanje na vrata ga je prebudilo. Vročica je popustila. Na koncu postelje je zagledal spečo mater.

Ponovno trkanje je predramilo tudi njo. Dvignila je glavo in prvi pogled je vrgla na Janezka. Poln strahu in upanja je bil, a kako hitro se je razjasnil in zažarel v veselju, kajti videla je, da so se Janezkove blede ustne malce nasmehnile. Objela je sinka, ga vroče poljubila, uprla pogled navzgor in z globokim vzdihom šepnila: «O, hvala ti!»

Stopila je k durim in jih prav počasi odprla. Prestrašila se je. Ni vedela, ali je privid ali resnica. Na pragu je stal njen brat, o katerem so mislili vsi, da ga že davno krije črna zemlja. Pred mnogimi leti je šel po svetu za kruhom in že dolgo ni bilo glasu o njem.

Novo življenje, polno sonca, je zavladalo v bajti. Janezku se je iz dneva v dan vračalo zdravje in

Marijana Željeznova-Kokalj:

Pelinov grm

Daleč, v deželi, kjer ni ograjenih vrtov in kjer rastejo po mili volji cvetice in drevesa in pojo ptice brez strahu pred limanicami, so prihajali ljudje po semena, vršičke in sadike. In iz tega ogromnega naravnega vrta so nosili dan za dnem najlepše cvetke v male gredice ob hišah.

«Zate se pa nihče ne zmeni», je završal ogromen plemeniti kostanj. «Res si se razlezel na vse strani, tovariš pelin, toda še mrčes se te ogiba. Tvoj smrad in tvoja grenkoba sta nam vsem res v sramoto.»

Pelinov grm je zadrhtel, toda ugovarjati se ni upal. Plemeniti kostanj je imel prav. «Saj moram biti grenak, ko me nihče ne mara», je vzdihnil obupano.

Plemeniti kostanj je iztegnil tako močno svoje mogočne veje, da je pobožal cvetoče vršičke dremajoče lipe. «Ali si ga slišala, tovarišica?» jo je ogovoril. «Toži se mu po ljubeznih!»



Dva triglavka prebivalca iz Aleksandrovega doma.

Fot. Iv. Pavlin

stric mu je pravil o daljnih deželah, o ljudeh, o širnem morju in velikih ladjah.

Spomladi so se preselili v mesto. Stric je dobil tamkaj službo, imel pa je tudi nekaj prihrankov, tako da je mogel misliti na izšolanje svojega nečaka.

Ko mu je nekoč spet pravil o svojih potovanjih in raznih poklicih, se je Janezek zamislil in dejal:

«Striček, jaz pa ne bom rudar ne cestar in tudi pomorščak ne, ampak — zdravnik. Potem bo šele prijetno, ko ne bo nihče izmed nas bolan.»

Materi, ki je čula te besede, se je orosilo oko. Toda to so bile solze brezmejnne materinske sreče.

Lipa mu je prikimala v polsnu. Čebelice so ji vršale uspavanko. Njen vonj se je razlival daleč naokrog.

Deček je zlezel na lipo. Obiral je cvetje. Starka ga je nalagala v vrečo in dejala: «Lipov čaj, kako bo dober pozimi!»

Lipa se je predramila. «Malo boli,» je vzdihnila, «toda če bo dobro del starki, že rada potrpi.»

Ko sta nabrala dovolj lipovega cvetja, sta odšla. Deček je dejal: «Kostanj, v jeseni na svidenje!»

«To bom revež tedaj», je menil kostanj. «Lezli bodo po meni ko za stavo, tresli me, lomili in obmetavali s kamenjem in palicami.»

«Ko bi me kdo požel, bi bil srečen», si je mislil pelinov grm in žalostno zrl predse.

Pa sta prišla dva mlada moža. Prvi je segel po pelinovih vršičkih, rekoč: «Če mi še ti ne pomagaš in me ne rešiš hudih želodčnih bolečin, se bom obesil!»

Pelinov grm je pretresla sreča. «Nisem zastoj na svetlu»

Drugi mož je pa sedel h grmu in nekaj pisal. Potem je vstal in glasno čital:

«Moj prijatelj — tihi mrak,
tebi izpove
moje se srce!
Vejica pelina —
pesnikov je znak!

Skusil dosti je grenkob,
naj vsadijo mu na grob
grmič grenkega pelina.»

Pelinov grm je drhtel od radosti. Dehteča lipa in plemeniti kostanj sta se delala, da nič ne slišita. Bdela sta dolgo v noč, ko je pelin že zdavnaj sladko spal. Šepnil je kostanj lipi: «Kmalu bo konec sveta! Pesnikom se že blede, ker opevajo pelinov grm.»

Ina Slokanova:

P o j o č a p a l m a *

Prleška pravljica.

V davnih časih je prišla preko Murskega polja žena, mlada in čudovito lepa. Črne lase so ji prepletali pisani trakovi. Rožnato haljo ji je oklepal zlat pas. V rokah je nosila harfo s srebrnimi strunami.

Iz daljnih, neznanih dežel je prišla ta žena. Nešteto steza in belih cest so prehodile njene drobne noge. Mnogo rek in potokov je prebrodila. In zato so bili njeni koraki trudni, opotekajoči se, bele noge so ji krvavele.

Prišla je do bele, ponosne hiše, stoječe sredi neizmernih, rodovitnih polj. Potrkala je. Košata kmetica ji je odprla. Lepa žena je zaprosila hrane in prenočišča.

Kmetica jo je premerila od glave do krvavečih nog ter vprašala:

— Pa kaj mi boš dala za to?

Žena je zardela in sklonila glavo.

— Drugega nimam ko to harfo. Zaigrala vam bom in zapela, da boste pozabili na skrbi in se bo v vašo hišo naselila radost in sreča.

Kmetica se je zasmejala in iztegnila roko:

— Sreče in radosti pri nas ne potrebujemo. Glej, kako širna in rodovitna so naša polja. Le pojdi in nesí svojo srečo drugam!

Lepa žena je sklonila glavo in žalostna nadaljevala pot. Še na mnoga vrata lepih, ponosnih hiš na Murskem polju je trkala, a nikjer je niso sprejeli.

Šla je dalje. Bela cesta je prešla v stezico, ki se je vijugala skozi temno šumo. Iz šume pa se je vzpela stezica na zelen holmec.

Ko je prispela vrh holmca, je žena postala in se razgledala.

Nov, čudovito lep svet je videla. Puščobna, v nedogled tekoča prekmurska ravan je izginila. Vsepo vsod so kipeli v nebo zeleni holmci, obdani s tihimi dolinicami, kakor zasanjani v čudovito pravljico. Ponižne, s slamo krite hišice so stale ob šumečih, v nebo hrepenečih palmah, kakor da sramežljivo pravijo: vidite nas, kako majhne in borne smo! Za njimi polja, majhna, a skrbno obdelana. Med njimi in okoli njih pa vsepo vsod vinogradi kakor čudovite, od vilinjih rok stkane preproge. Pesem klopotcev je plavala nad njimi, odmevala od tihih šum in se izgubljala v nebo.

Lepa žena je šla do prve kočice in potrkala. Z radostjo so jo sprejeli.

— Skromen je naš dom, je rekla gospodinja, a kar imamo, radi damo. In ji je postregla s kruhom in vinom.

— Jaz pa vam bom v zahvalo zapela pesem, najlepšo pesem, ki jo znam, je rekla tuja žena.

Ko je zarja zagorela nad holmci, je žena zapela. Beli prsti so ji zdrseli preko srebrnih strun harfe, da so zatrepetale in zavzenele v čudovito, mehko melodijo, ki je spremljala njeno pesem, ta pa je kakor

lahna bela meglica zaplavala preko holmcev in brd, vinogradov in polj, tako lepa, da je veter utihnil in so vedno trepetajoče palme začudene obstrmele, da so obnemeli klopotci in posluhnili ljudje. Saj je bila ta pesem tako mila, tako božajoče topla kakor sama mehka materina dlan.

Ljudje so zapustili svoje domove in šli h koči, kjer je bila lepa žena, ter so jo prosili, naj pride tudi k njim.

Žena je šla. Leto in dan je hodila, na vseh holmcih je bila, vse kočice je obhodila, povsod je pela pesmi, čudovite pesmi, da so od dela trudni in izmučeni ljudje postali veseli in zadovoljni.

— Kdo si, čudovita pevka? so vpraševali.

Lepa žena se je smehljala in odgovarjala:

— Moje ime je Pesem, iz daljne dežele sem prišla, kjer kraljuje kralj Smehljaj in vila Sreča. Šla sem po svetu, da nosim srečo in radost ljudem, ki so dobri in gostoljubni.

Ko je obhodila vso Prlekijo, je lepa žena izginila. Povsod so jo iskali, vse holmce so prehodili. Zaman. Samo njeno harfo so našli. Vrh najvišjega holmca je ležala pod visoko palmo. Vsak je hotel odnesti harfo v svojo kočico, vsak je trdil, da je bila lepa žena z njim najbolj prijazna, da je gotovo njemu namenila harfo.

Pa so sklenili, da vprašajo vražarico, stoletno, modro ženo, za svet. Tri dni je vražarica čitala iz zvezd, četrti dan je odgovorila:

— Lepa žena se je morala vrniti v svojo deželo. Ker ste bili z njo dobri in ste jo lepo sprejeli, vam je pustila v spomin svojo harfo. Toda če se boste za harfo pripravili, se bo žena razsrdila, se vrnila in vam jo vzela.

— Kaj pa naj potem storimo s harfo? so jo vprašali.

— Izkopljite pod palmo, kjer ste našli harfo, jamo, trinajst metrov globoko, in zakopljite vanjo harfo.

Storili so, kakor jim je svetovala. Ko so harfo zakopali, je priplaval bel oblaček in obstal nad palmo, palma je vztrepotala, in iz njenih listov je zazvenela pesem, ona čudovita pesem, ki jo je pela lepa žena po kočah.

In od tedaj je pela palma, kadarkoli je zganil veter njene liste. Kadar so bili ljudje žalostni, so romali na holmec k pojoči palmi in se radostni vračali.

Tudi na Murskem polju so zvedeli za pojočo palmo. Žal jim je bilo, da so izgnali lepo ženo, ko je trkala na njih vrata, kajti kljub rodovitnosti polja ni bilo radosti v njih hišah. Zato so sklenili, da harfo izkopljejo in odnesejo.

V temni, brezzvezdni noči so izvršili svoj sklep. Toda ko so harfo izkopali in jo hoteli odnesti, je palma vztrepotala in zapela tako žalostno, da so prestrašeni pobegnili. Žalostna pesem palme je zdramila Prleke iz sna. Zapustili so domove in v tesnobni slutnji hiteli na holmec k palmi. Toda videli so samo še, kako je bel oblaček, ki je vedno plaval nad palmo, priplaval na zemljo in s harfo izginil pod nebo.

* Prleška palma je po naše jagned (topol).

Še tisto noč se je pojoča palma posušila. Žalostni so Prleki klicali lepo ženo, da bi se vrnila. Po vsem svetu so romali, vsevprek so jo iskali, vražarica je govorila zvezdam in jim naročala njih prošnjo, a vse zaman — lepa žena se ni vrnila več. Tudi harfe niso videli več.

A pesem, ki jo je pela palma, je ostala. Prleške matere jo pojejo ob zibelkah, težaki na polju in trgачi ob trgatvi. In ta pesem je tako vesela, tako polna radosti, da ob nji pozabljajo na vse skrbi in vso trudnost od težkega dela.

Otroci so dandanes srečnejši

Sedanja doba je doba male dece. To zveni morda malo čudno, je pa gola resnica. Vsi odrasli to prav dobro vedo — zakaj vsi se poizkušajo, kadar se zde utrujeni od življenjskega ritma in tempa, čutiti kot mali otroci, ki so vedno živahni in veseli brez posebnega razloga. Zato je dandanes tudi nastala neverjetna konjunkcija za otroške slike. Kažejo jih povsod, v vseh oblikah, po listih, na razstavah, kratkomalo: povsod. Mali otroci so postali čez noč nekaj posebnega. In kakor jih kažejo njih slike, imajo na sebi res nekaj, kar imajo filmske zvezde: koketerijo, humor in tajinstvenost. Vse to se takoj pokaže na njih, samo če jih ni fotograf preslabo naslikal, seveda brez njih krivde. Hipni blesk svetlobe, ki iz njih odseva, jim daje mimo tega kot posebnost še vtisk razposajenosti. — Mali otroci so dobili svojo posebno vrednost, in zaklad, ki v njih počiva, je njim samim, kakor je videti, dobrodošel. Otroci se razcvetajo, njih prvotna živahnost vre iz njih brez konca in kraja, iz njih sijajo življenjsko zadovoljstvo in njih naravna inteligenca osupne marsikoga. Pojasnilo za to je, kakor je podoba, v bistvu dece, ki je sama po sebi polna življenja, a simpatije, ki jih uživa ona od svoje okolice, jo še bolj podžigajo k vedno večji živahnosti.

Zdi se, da je prav v tem razlika med nekdanjo in dandanašnjo mladino. Naši moderni otroci — in v tem se oni razlikujejo od nekdanjih — ne poznajo n. pr. sploh nobenega strahu niti se ne plašijo še tako velikega truša in hruša. Ko se je poprej malo dete ure in ure drlo in strašilo n. pr. že fotografskega aparata, hoče danes ta dan že vsak otrok imeti svojega. In ves svet je dandanes za otroka veliko bolj preprost in prijateljski. Ko so poprej za deco že navadne stvari skrivale v sebi prave misterije, se dandanašnji otroci ne boje ne dimnikarja ne «krvavega stegna». Za dandanašnje otroke so izginili iz gozda črni tolovaji in morskimi razbojniki, ki so se jih otroci nekdanj tako neznansko bali. Celo tako daleč smo, da se dandanes malemu detetu, kadar dobi novega bratca ali sestrico, ne sme reči, da ga je prinesla štorcklja, ker poreče takoj, da to ni mogoče, ker so štorcklje pozimi na jugu!

Dandanašnji otroci ne nosijo več niti tistih smešnih krile, kakršna smo mi nosili v njih dobi in v katerih se — roko na srce! — nismo mogli gibati, kakor bi bilo treba. O, ta naša nekdanja krilca, smešna in hkrati žalostna! Dandanes se vsaj po obleki uče otroci razlikovati med seboj: takoj se ve, katero je deček in katero deklica.



Ko so se nekdanj otroci tresli od strahu, če so zagledali opico, se dandanes igrajo in slikajo z njo brez vsakršne bojzani.

Dandanašnji ne odseva z obrazov otrok nič drugega ko prihodnost. Ne več usoda, kakor poprej. In na tem prijateljskem svetu ni treba, kakor trdijo novi pedagogi, otrokom več izbijati trme iz glave — s palico, ker se trma pozneje razvije v značaj. Joj, kje so bili prej ti zlati ljudje, da bi bili tudi naše starše prepričali o svojem nauku, da bi bila tudi nam prihranjena palica! Ej, za nas je veljalo staro pravilo: «Udari ga, če nečeš, da bo pozneje on tebe!» in «Palica novo mašo poje».

Koliko nas je, ki še dandanes ne nosimo pasu samo zaradi bridkih izkustev in neprijetnih spominov iz detinstva. A dandanašnji otroci niti ne slutijo, da je bil pas nekdanj samo za kaznovanje. Ko smo mi hodili v osnovno šolo, smo samo poželjivo gledali, kako bi jejo gimnazijci in trgovski pomočniki žogo. Dandanes pa šolske uprave same prirejajo medrazredne tekme. Naši starši so imeli sport za nekaj slabega in nepotrebne, mi pa dandanes učimo otroke, da je sport vzgojno sredstvo, ki ga je treba vsak dan gojiti.

Kdo more potem reči, da niso dandanašnji otroci veliko bolj srečni?

Poglejte samo nekdanje otroške slike. Strašno! Toliko usode in mrtvila na obrazu. Takoj se jim vidi, da so bili zmedeni. Ti otroci na starih slikah so videti, kakor da jih je kdo vteknil v obleke, iz katerih gleda oholost njih staršev. Nekdanj niso imeli otroci sami po sebi nobene vrednosti, oni so bili vredni samo toliko, kolikor so bili oziroma kolikor so pomenili bodočnost svojih roditeljev. Saj so bili nekdanj otroci samo predmet vzgoje.

—r—

Marija Grošljeva:

Z i m s k a

Bežimo, bežimo,
dekleta, fantiči,
ne vidite Zime
na konjiču — belem?
Če z bičem zamahne,
vse cvetje usahne

in ptičice plahe
nam vse odbeže.
Čez gaje, orteve,
poljane, gozdove
že belec njen dirja,
naprej, brez premirja,
Gorjel

Bežimo pred zimo,
vsa huda je, bela,
Marjetko je v svečo
ledeno zaklela.
In zmrzli Martinek,
sosedov edinek,

od noge do glave
snežen je možic.
Bič poka za nami,
usiplje se cvetje.
V naročju pri mami
je varno zavetje!

Ante Novak:

O č e t o v p o d p i s

Mirko je bil marljiv in dober fantek. Vsi so ga radi imeli. Tudi učitelj.

Nekega dne je Mirko zaradi nesrečne zamenjave (ki je ni mogel ali ni hotel razjasniti) dobil opomin, ki naj bi ga oče podpisal.

Trepetal je in se jokal. Toda strah, jok, trepet in vzdihljaji ne pomagajo.

Opogumil se je šele zjutraj — tik pred šolo. Prišel je k očetu ves blede, v očeh se mu je lesketala solza in na licu sta blestela rdeča madeža vročice.

«Čakaj, ko prideš domov!» je zažugal oče.

Ko se je Mirko po šoli vrnil domov, ga je za vrati čakala šiba...

Drugič je podpisal sam...

*

Ko sem to videl, sem sklenil, da kjerkoli napišem nekaj besed o tem. Preprosto, življenjsko o življenjski stvari.

Glejte: tu je otrok, ki so ga pretepli zato, ker ni delal «časti svojemu imenu».

Tepen je bil, pa si je pomagal sam.

Zloben fant?

Ne! — Ali se ne gode v življenju «odraslih» vsak dan stvari, ki niso v redu, ki niso v skladu z vsemogočimi pravili, ki človeka utesnjujejo. Saj tudi ni mogoče zmerom ravnati tako, kakor zahtevajo božje in človeške postave.

Pa zahtevate to od otrok, ki se hitreje spozabijo, ker je še več elementarnega življenja v njih.

In ko se otrok pregreši — brez zlobe in morda tudi nezavedno — pa ga trdo primete, da se vam potem izmuzne.

In izmuzne se vam zmerom, če poznate le trdo besedo in šibo! Če ne poznate zaupanja in dobrih besed.

Neki oče mi je pravil, da je, ko je še hodil v šolo, zmerom sam podpisoval. Ker so ga prvič, ko je prinesel listek (ki jih v šoli toliko delé), pretepli. — «S svojim sinom sem ravnal drugače», mi je pravil ta oče. «Nasmehnil sem se mu in samo s prstom sem zažugal. Podpisal sem in ga zaupno vprašal, kako je bilo.

Vera Gogala:

O r g l i c e

Hopsi dirka po travniku in se valja v cvetočem resju. Irena in Fedi pa imata strelske vaje. Irenka v hlačicah in z razmrščenimi svetlimi laski sliči bojeviti Amaconki. Z velikim zaletom meče sulico, strelja z lokom puščice in se uči metati bumerang, ki ga je napravil Fedko. Bratec jo poučuje. Divje kriči in rezge, ko se oba spustita v zalet, brlzigza in cvili, ako Irena ne vrže sulice preko znamenja.

«Malo rokoborbe ti ne bo škodilo, Irena. Pokaži svoje mišice, zelenec ti mali!» izziva bratec utrujeno Irenko.

In otrok mi je vse razložil — čisto lepo in odkrito. — Še večkrat je prišel po podpis. In sem zmerom podpisal, ne da bi ga ozmerjal in mu pridigal. Čutil pa je prav dobro, da vendarle ni prav, da se pregreši... In, vidite, preračunal sem, da sem v šoli mnogo večkrat sam podpisoval, nego mi je moj sin prinesel knjižice, zvezke in takele reči v podpis. Ker sem mu zaupal in ker mi je on zaupal. Med menoj in mojim očetom pa ni bilo nikoli zaupanja, nikoli razumevanja. Med nama je stala šiba!»

Tako mi je dejal ta oče in bil sem vesel, da so tudi taki očetje na svetu.

Ali mislite, da Mirkov oče in vseh sinov očetje ne bi mogli ravnati slično? V zaupanju in razumevanju?

*

S tepežem in jokom pa se Mirkova storija še ni končala. Še mnogo hudega se mu je primerilo, kar bi vam vse rad povedal, če bi utegnil. Za danes le še to:

Ko so Mirka takrat natepli, se je zjokal in jokal. Ker ga je tepež bolel in ker se mu je zgodila krivica, ki je ni mogel preprečiti, ker njegovim besedam ne bi verjeli.

Ko je jokal, so starši silili vanj:

«Ali se boš nehal jokati, ali ne!»

Ker ni nehal, so ga pretepli še za to...

Starši, ki tako ravnate s svojimi otroki, vprašam vas: Ali bi vi, kadar se jočete, lahko na povelje ali ukaz prenehali z jokom?

Le to vas vprašam, da si boste odgovorili sami.

In čeprav sem mlad, bi vam le rad dal (po svojih izkušnjah kot otrok) svet za vzgojo:

Kadarkoli morate v vzgoji svojih otrok nekaj ukreniti, le za hip, le za kratek hip postojte in pomislite: «Ali s tem, kar hočem, koristim razvoju svojega otroka, ali s tem vzgajam? Ali ravnam prav?»

Vsaj to, starši, pa bo mnogokaj boljše.

*

«Saj to že vse vemo!» boste sedaj dejali. — Vem! In vam odgovorjam: samo spomniti sem vas hotel — in opomniti...

Kmalu se valjata po travi. Irena grize, otepava z rokami in nogami, ga boksa z drobnimi pestmi, a bratec se ji smeji in jo premetava kakor poleno. Končno stopi ponosno z eno nogo Ireni na prsi in oponaša Tarzana z divjim zmagoslavnim vpitjem.

«Ena, dve, tri, skoči pokonci, ti črviček bojeviti! Pojdimo skakat preko drevesc!»

Z velikim zaletom poskoči preko nizke smrečice.

Irena za njim, a obsedi na bodeči smreki. Brca z nogami, milo prosi bratca za pomoč, a ta se valja od smeha in piska od škodoželjnosti. Končno se prevali

vsa opikana po nogah in rokah na drugo stran smrečice.

Kakor tiger plane bratec k nji in jo vleče v visoko travo. Tu ji zveže roke in noge s šopi visoke trave. Nato zgrabi travo ob vsaki strani žrtve in jo zveže nad njo v trdne vozle. Uboga ujetnica si ne more prav nič pomagati. Fedi pa kakor divjak teka okrog travnate ječe in zbada Ireno skozi travo z dolgo, koničasto palico. Irena kriči in cvili, kaže zobe in jezik, bratec jo pa oponaša in nagaja: «Irena, ti lena, zelena. — Hopsi, mir! Ti koleraba, ti krota, ocvirk!» Hopsi divje laja in skače v Fedija. Grize ga v prste in koleno in odleti pri vsaki brci v travo.

«Vse popoldne in vso noč te pustim tukaj!»

«Uuuuuuuuu!» tuli Irena in se divje zaganja s telesom na levo in desno.

«Koliko mi daš, da te izpustim?»

«Eno focko dobiš, razbojnik! Spusti me, poba! Sicer gorje tebi! Au, au! Joj! Mravljinci me jedo. Joj! Rdeči mravljinci. Pomagaj, Fedko!»

«Dušica moja, vso noč te pustim na tem kraju. Do jutra te bodo mravljinci oglodali do belih kosti. Si zadovoljna? — Hehehehe! No, kaj mi daš, da te odvežem? Dobim orglice?»

«Ali si znorel? Orglice! — Huuuuuuu, grizejo me po vratu. — Le počakaj! Do smrti tega ne pozabim. Razbojnik, odveži me! Au, au, au, snedo me, ti pa gledaš in se krohotaš.»

Irena otepa kakor nora okrog sebe in besno gleda bratec, Fedi pa stoji razkoračeno pred njo in jo izzivalno gleda.

«No, ali bo kaj? Dobim orglice? Ali pa boš vso noč med mravljinci spala. Kaj ti je ljubše?»

«Fedo, svinčnik dobiš in radirko. Au! — Glej, orglice so še čisto nove, ne morem jih dati. Daj, odveži me. Obljubim, da ti nič ne bom napravila. Samo reši me teh rdečih pošasti. Fedko, Fedkica, daj, reši me!»

«Aha,» si misli Fedi, «je že mehkejša. počasi le dobim orglice.»

Malomarno se približa Ireni.

«Mi je prav žal, ne odneham niti za las. Če si tako mogočna, te bom še skalpiral. Morda boš potem vljudnejša in mi odstopiš orglice. Ha, glavo sem!»

«Daj mir! Huuuuuu! Pusti lase. Izpuliš mi vse. No-rec! Au! Na pomoč, na pomooooooč!»

Fedi ji z dlanjo zamaši usta in poklekne kraj nje.

«No, ali bo kaj, gospodična? So orglice moje?»

«Phh,» lovi sapo Irena pod pritisnjeno dlanjo in vrti oči. Ko bi ji vsaj usta odmašil, ta divjak.

Končno!

«Kmalu bi me zadušil. Pa jih imej, razbojnik. Samo odveži me že. — Ampak, do smrti sva sprta, do smrti!»

«Vidiš, kako se male deklice krotijo, če so trmaste! Tako. Sedaj si malo pretegni ude, ko si tako dolgo v ječi ležala. — Potem pojdeva delat 'stoje' po travniku.»

V hipu je vse pozabljeno in mala paglavca se že postavljata na glavo in prevračata kozolce po mehkih tleh...

Enkrat na leto prinesemo slike naših malih prijateljic in prijateljev. Da jih tudi Vi spoznate, Vam izdamo njih imena. Čitajte jih od zgoraj proti desni. in sicer:

- 1.) Darinka Slabojnova iz Kamnika, 2.) Majda Kratočvilova, 3.) Lehpamerjevi otroci, 4.) Koporčev Leo s Sušaka, 5.) Miroslava Ferberjeva iz Slovenjgradca, 6.) Breda in Jakec Vilharjev iz Ljubljane, 7.) godec Božo Jeglič iz Loža, 8.) Baumgartnerjev Zdravko iz Kranjske gore, 9.) Jožica Perčičeva iz Zaloga, 10.) Dora Bonacčeva z Zidanega mosta, 11.) Hribernikov Niki, 12.) Jelkica Hrovatova iz Ljubljane, 13.) Čemažarjev Zvonček iz Ljubljane, 14.) Dragica Jermanova iz Ljubljane, 15.) Bredica Vrtoškova od Sv. Petra pod Sv. Gorami, 16.) Bulovčev Radko iz Begunj, 17.) Fakinov Vojko iz Ljubljane, 18.) Nadica Turšičeva iz Cerknice.





Milica Stupanova:

Prepričevati ali ukazovati

Nova vzgoja poudarja odločno, da je treba otroka o pravilnosti in resničnosti tega, kar naj stori, vedno tudi prepričati, da se mu ne sme vedno samo ukazovati, ne da bi se mu tudi razložilo, zakaj naj tako dela, ako je to le količkaj mogoče. To je tudi res edino pravilna pot pri vzgoji, kajti iz otroka, ki se mora vedno slepo in brezpogojno pokoravati volji in ukazom vzgojiteljev, staršev in učiteljev, ki mora vedno ubogati na vsak migljaj, četudi mu morda včasih ukažejo celo kaj nesmiselnega, ki ne sme imeti nikoli niti sence lastne volje, kateremu ne puste niti trohice samozavesti, se mora nujno razviti človek, ki se bo hotel vedno opirati na druge, ki se ne bo znal nikdar moško in samostojno uveljaviti v življenju.

Mnogo staršev se nikakor ne more sprijazniti s prepričevanjem otroka, ki se jim zdi čisto neumestno in nepotrebno, češ: saj tudi nas očetje in matere niso prepričevali, ampak smo morali vdano in pokorno, brez izpraševanja, ubogati vsak njih ukaz. Taki starši ne pomislijo, da je današnji čas čisto drugačen od prejšnjega, da bo pa zahtevala bodočnost še bolj ko sedanjost pogumne, samozavestne in podjetne ljudi. Taki starši pa tudi ne pomislijo, da je prejšnja doba s svojim brezobzirnim ukazovanjem na eni strani, ki je zahtevalo slepo uboganje na drugi strani, privzgojila mlademu bitju vse one lastnosti, ki so nevedne človeškega dostojanstva, nesamostojnost, neumnost, lažnivost, jezavost, zahrbtnost, potuhnjenost, maščevalnost, hlapčevstvo itd.

Predvsem je potrebno, da so si starši na jasnem, kaj se to pravi, ubogati. Znani ameriški vzgojeslovni pisatelj dr. B. Liber je napisal v svoji znameniti knjigi «Otrok in družina» o uboganju sledeče: «Ubogati pomeni podvreči se volji drugega, tujemu ukazu, zapovedi ali prepovedi, dolžnosti, postavi. Kdor uboga, odda s tem del svoje volje, svoje osebne pravice drugemu človeškemu bitju. Uboganje uničuje osebnost ali pa jo vsaj ponižuje, tudi tedaj, če ne deluje noben pritisk. Kdor uboga, pa pridobi s tem seveda na udobnosti, kajti z izgubo svoje neodvisnosti odloži tudi svojo odgovornost... Laži vseh vrst, od nerodnega goljufanja do neiskrenega smehljaja, so posledice uboganja. Nihče ne sme izbegavati svoji odgovornosti in je prenesti na druge osebe. Zavedanje svoje lastne odgovornosti vodi k naravni samovzgoji, ki je mnogo več vredna nego izsiljena pokorščina. Dandanes prevladuje pri starših oni vzgojni način, ki smatra za vzor popolno pokorščino, izključno zatiranje vsake lastne volje pri otroku. Slepa pokorščina pa ohromi otrokovo podjetnost in mu ubije značaj, tako da postane iz njega nazadnjaški človek. Za otroka je velik blagoslov, ako si ohrani še dovolj volje, da se bori proti popolnemu zatiranju in teptanju njegove lastne osebnosti. Kako žalostno bi bilo na svetu, ko bi se uresničile vse pobožne želje staršev o otroški pokorščini... Starši si pridobe srce svojega otroka le tedaj, če ne zahtevajo od njega tistega odvratnega davka: pokorščine!»

To so povsem nove, sicer zelo napredne, a večini staršev precej tuje misli o pokorščini, toda v njih je premnogo resnice, in zato bi bilo želeli, da začnejo sleherni starši razglablјati o tem važnem vprašanju: prepričevati ali ukazovati?

Otroka prepričamo, ako mu vsaj pred vsakim važnejšim ukazom prav na kratko omenimo, zakaj mora tako storiti, ako ne ve otrok tega že od prej, iz prejšnjih izkušenj in doživljanjev. Seveda je pa tudi nešteto slučajev v vsakdanjem življenju, ko otroku ne moremo razložiti, zakaj naj tako ravna, n. pr. pri zapovedih vljudnosti. Starši, ki bi svojega otroka navajali na to, naj pozdravi vedno samo tiste osebe, katere sam rad pozdravi, in še to le takrat, kadar se mu to zljubi, bi pa gotovo ne ravnali prav. Otroku je treba predvsem razložiti osnovne pojme socialnega življenja, povedati mu je treba, da veljajo za življenje gotove oblike, katerih se mora držati vsakdo, odrasli ljudje in otroci, da ni nepotrebne trenja, in da so tudi zapovedi vljudnosti potrebne za vsakdanje življenje. Vse to otrok hitro sam doume in mu potem ni treba vedno iznova razlagati, zakaj naj pozdravi tega ali onega znanca itd. Vse to bo razumel otrok tudi brez dolgovoznega prepričevanja. Samo tisti ukazi vzgojiteljev ne gredo otroku v glavo, o katerih zavestno ali podzavestno čuti, da so nesmiselni in nepravilni, izdani v trenutnem razpoloženju in brez pravega vzroka, in mu jih zato tudi nihče ne more razložiti ali pa ga o njih pravilnosti prepričati.

Primer: Deček se igra na dvorišču in je čisto zatopljen v svojo igro, ki mu je seveda silno resna reč, saj je igra otroku življenjska vsebina. Skozi okno ga pokliče mati: «Pridi hitro gor k meni!» Deček se zbudi iz svoje zamaknjenosti. «Oh, zakaj, mama, ravno tako lepo se igram!» pravi, ker menda že iz prejšnjih izkušenj ve, da so materini ukazi često brez prave podlage. «Zato, ker sem rekla,» pravi mama, «pridi takoj gor!» Ker ve, da na tak ukaz ne sme biti ugovora, vrže deček še zadnji žalostni pogled na svoj dosedanji raj, na kup peska na dvorišču, in steče po stopnicah k materi. Zgoraj v stanovanju pa nima mama nobenega dela zanj, sploh ni bilo nobene potrebe, da je poklicala dečka k sebi in ga odtrgala od igre, zato mu seveda tudi ne more pojasniti, zakaj naj naenkrat pride gor k njej.

Druga mati pa tudi pokliče svojega sinka od igre na dvorišču, a na drugačen, vse lepši in ljubeznivejši način. «Prosim, pridi malo k meni!» Ko priteče sinko k njej, ga prosi, naj steče k trgovcu po to ali ono reč ali pa naj malo popazi na mlajšega bratca ali sestrico, kar deček rade volje stori, saj vidi, da ga mati res potrebuje. Ta način je za razvoj otrokovega značaja vsekakor primernejši kakor brezobzirno ukazovanje prve matere.

Prav tako je seveda tudi primerno, ako bi prepustila mati dečku popolnoma svobodno voljo, ali naj sploh pride z dvorišča k njej, tudi če ima morda važen vzrok za to, češ, otrok naj pride le tedaj, če se popolnoma sam odloči za to. Takšno vzgojno postopanje zagovarjajo mnogi novejši vzgojitelji, a je vsekakor kvarno za otroka. Brez dvoma je bolje, otroka vedno previdno voditi in ga uvajati tako dolgo v sožitje z drugimi ljudmi, dokler sam ne bo vedel, kako mora pravilno ravnati v vseh življenjskih položajih, nikar pa da bi se mu takoj iz vsega početka dovolilo, da bi delal vedno po svoje. Iz takega otroka bi prav tako zraslo nesocialno bitje kakor iz onega, ki mora vedno samo slepo ubogati, včasih še celo nesmiselne in nepravilne ukaze svojih vzgojiteljev.

Poročile so se naročnice: gospodična Justa Krajgerjeva z gospodom Lojzeto Šmucem iz Ljubljane, gospodična Manica Zinkova z gospodom Stjepanom Podorjem iz Virovitice, gospodična Ivanka Zalarjeva z gospodom Viktorjem Fortunom iz B. Rovnice, gospodična Matilda Viršičeva z gospodom dr. Aleksandrom Grudzinakjem iz Brinja-Like, gospodična Marta Pengarova z gospodom Jankom Šrajem iz Lese, gospodična Mariča Guštinčičeva z gospodom Kariom Volmsierjem od Sv. Lovrenca na Pohorju, gospodična Amalija Vovkova z gospodom Andrejem Rovanom iz Stražišča in gospodična Aiga Pintova z gospodom Mitinom M. Jstrovicem iz Zudvorja.



Milica Stupanova:

Štirinajsta obletnica premirja

Dne 11. novembra 1932. so počastili v vseh državah, ki so se udeležile svetovne vojne, z dveminutnim molkom spomin onih milijonov, ki se niso več vrnili živi z bojnih poljan. Štirinajstič se je tedaj že povrnil dan, ko so po končanem strašnem svetovnem klanju sklenile države premirje. Teh štirinajst let je bilo za vse narode, ki so se neposredno udeležili svetovne vojne, samo doba celjenja in popravljanja, za večino celo leta neprestanega trpljenja. Noben narod še ni zacelil vseh ran, ki jih je prizadejala živemu narodovemu telesu velika vojna, še celo tisti ne, ki so imeli od nje navidezno korist, torej zmagovalne države, še manj pa seveda oni, ki so bili premagani. Kako dolgo bo še trajalo, preden bo popravljeno vse vojno gorje, tega ni mogoče danes še niti približno povedati, saj je videti, da se bodo vojne izgube, človeške žrtve in uničeno človeško premoženje, vlekle še v nedogled.

Kljub vsemu temu pa se zdi danes bolj ko kdaj prej, da ni svetovna vojna človeštva oziroma vsaj njegovih predstavnikov, odločujočih državnikov, prav nič izmodrila. Dasi je danes ves svet gospodarsko na robu propada, dasi ve sleherni, da je to samo posledica svetovne vojne, ki je uničila blaginjo držav in posameznikov, dasi drhti vsak posameznik v bojazni pred novo vojno, kljub temu grede državniki velikih držav, ki odločajo usodo sveta, mirno preko vsega tega. Vsaka država se oborožuje do zob, vse to oboroževanje pa morajo plačevati posamezniki z neznosnimi davki, ki uničujejo blaginjo družin. Vse razorožitvene konference, vsi mirovni kongresi, vse to je le pesek v oči širokim množicam, ki nimajo od vsega tega nobenih koristi, ampak samo škodo, ker morajo nositi povrh še stroške.

Vsa znamenja kažejo, da moški ne bodo predrugačili položaja. Če še toliko govore o miru in o razorožitvi, njih dosedanje delo ne daje mnogo upanja na uspeh. Saj je to tudi naravno, kajti moški so ustvarili sedanji družabni red, današnji svetovni položaj je sad njihovega dela, zato ni čuda, če se le s težavo pripravijo do tega, da bi priznali njegove slabosti in hibe, da bi izboljšali ono, kar so sami ustvarili, če se je izkazalo še tako pomanjkljivo. Moški posmatrajo sleherni nameravano izpremembo vedno s stališča zgodovine, ki je prepojena z moško miselnostjo, saj je stal zadnjih 2000 let kulturni svet v znamenju nadvlade moških. Zato se jim zde tudi vojne kakor vsi drugi pojavi našega življenja ustaljeni in utemeljeni, zato se tudi misli o večnem svetovnem miru kar ne morejo oprijeti s pravim prepričanjem, da bi jo potem lahko odločno in prepričano zagovarjali. Ženska pa ni tako zelo navezana na zgodovino in tradicijo moške miselnosti, zato gleda tudi lahko svobodneje, prosteje in neposredneje v svet.

Kakor nam je pokazala dosedanja zgodovina, zlasti pa grozote zadnje vojne, znajo moški pač dobro započenjati in voditi vojne, ne znajo pa delati miru. Da bodo znale ženske to bolje, je prav verjetno, kajti iz njih prirodne naloge, porajati človeški naraščaj, sledi jasno tudi njih prizadevanje, ohraniti ta novi rod, ohraniti mu življenje in rodni dom. Zato so se že do



Sportni kostum za majhno šolarico, kombiniran iz nagubanega krila in kratke bluže. Šal in čepica sta spletena iz volne.

Sportni dres za majhnega sankarja, sešit iz črtastega volnenega blaga in kombiniran s pletenim žemprom.

sedaj žene vedno tako odločno in s stvarnim delom zastavile za mirovno misel. Mnogo več pa bodo lahko storile ženske za večni mir, ko bodo dosegle resnično ravnopravnost v političnem življenju, ko bodo dobile povsod v vseh državah volilno pravico. Kakor so pokazala dosedanja izkustva z ženskim javnim delom, opravijo ženske navadno povsod več ko moški, njih delo je bolj odločno in stvarno, kajti delo moških obvisi prepogosto na samih nebistvenih zunanostih, na zunanji obliki in sporedu sej, v pravilih, predlogih, programih itd., medtem ko se ženske, sodeč po dosedanjih izkušnjah, bolj zavzamejo za izvršitev predlogov, kakor pa za določitev njih zunanje oblike.

Zato je naloga vseh, ki opazujejo, kako se državniki velikih držav samovoljno igrajo z mirovno mislijo, delati na tem, da dobe ženske volilno pravico povsod, kjer tega še niso dosegle, kakor n. pr. v naši državi. Potem bodo lahko stavile v javnem delu svoje moči v službo mirovne misli in pripravile svoje vlade povsod do tega, da ne bo nikdar nobena država napadla druge in nikdar začela vojne.

Za obisk in pisarno



Popoldanska obleka, kombinirana iz svetlega in temnega volnenega blaga, okrašena s kovinastimi gumbi in s širokim pasom, ki se zapenja s kovinasto zaponko.

Popoldanska obleka iz enobarvnega volnenega krepa. Plastron in spodnji rokavi, ki so od komolca navzdol razširjeni, so iz svetlega volnenega krepa ali pa iz svile.

Elegantna obleka iz modrega volnenega blaga. Rokavi so dvojni, krilo je do bokov priležno, od bokov navzdol pa razširjeno z vstavki.

Popoldanska obleka iz svilene krepa, okrašena s plisiranimi volani in s široko petljo v pasu.

Obleka iz temnomodrega volnenega ripsa. Veliki ovrtnik in zapestniki so iz svetle svile ali pa iz popelina.

Elegantna obleka, kombinirana iz gladkega in kariranega blaga. Bluza, ki ima kratke rokave, je iz karirane svile ali žameta, životek z naramnicami in krilo pa iz gladkega volnenega blaga.

Preprosta obleka, primerna za urad, sešita iz gladkega blaga ali iz modnega diagonala. Ovrtnik in zapestniki so iz belega pikeja, vezanka pa iz vzorčaste svile.

Popoldanske obleke



Popoldanska obleka, kombinirana iz temnozelenega in svetlozelenega krepžoržeta. Posebno elegantni so modni rokavi z visokim zapestnikom. — Popoldanska obleka iz temnega svilenega žameta, z belim ovratnikom in nabori na rokavih.



Lepi beli zobje

Ne bi rad zaostal poročati Vam svoje največje priznanje in popolno zadovoljstvo o Chlorodont zobni pasti. Več let že uporabljam "Chlorodont" in ljudje me zavidajo radi mojih lepih zob, katere sem dosegel le z dnevno uporabo Vaše Chlorodont zobne paste. S. Pavletić, M. . . . Zahtevajte zato samo pristno Chlorodont zobno pasto, tuba Din. 8.- in Din. 13.-, ter zavičajte vsak nadomestek.

Obleka iz vinskordečega volnenega krepa. Ovratnik, ki je podaljšan v plastron, je sešit iz belega svilenega krepa.

Preprosta volnena obleka za v urad. Rever je iz svetlega blaga, gumbi so kovinasti.

Obleka, kombinirana iz svilenega žameta in iz čipkastega blaga ali pa iz blaga, okrašenega z vezenjem. Gube so samo položene. Zobci na krilu in na životku so paspulirani.

ZA PLES



Večerna obleka, sešita iz vzorčastega muselina in okrašena z biserno zaponko.

Večerna obleka, sešita iz svilene vzorčastega gaza. Velik ovratnik ima obliko kepa in je podaljšan v vezanko.

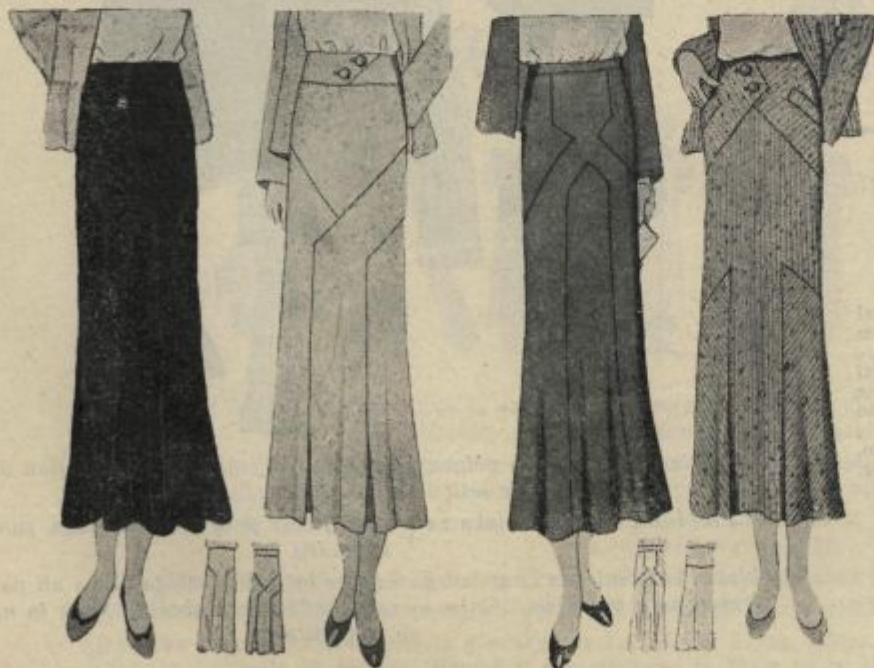


Modne bluze. Svilena bluz s širokim sedlom, podaljšanim v petljo. Visoki zapestniki so popolnoma priležni, rokav pa je obran.

Sportna bluz, sešita iz enobarvnega blaga in okrašena s šivanimi robčki.

Bluz, sešita iz svilene atlasta v svetlejši barvi kakor je krilo. Rokavi so dvojni, in sicer so spodnji ozki, vrhnji pa nabrani.

Sportna bluz v videzu telovnika. Sešita je iz lahkega volnenega blaga in okrašena s širokim barvastim našitkom.



Gladko volнено krilo, kakršno se obleče k sportnemu jopiču ali pa pod plašč.

Modno krilo iz gladkega volnenega blaga.

Sportno krilo, kakršno se obleče pod gladek plašč.

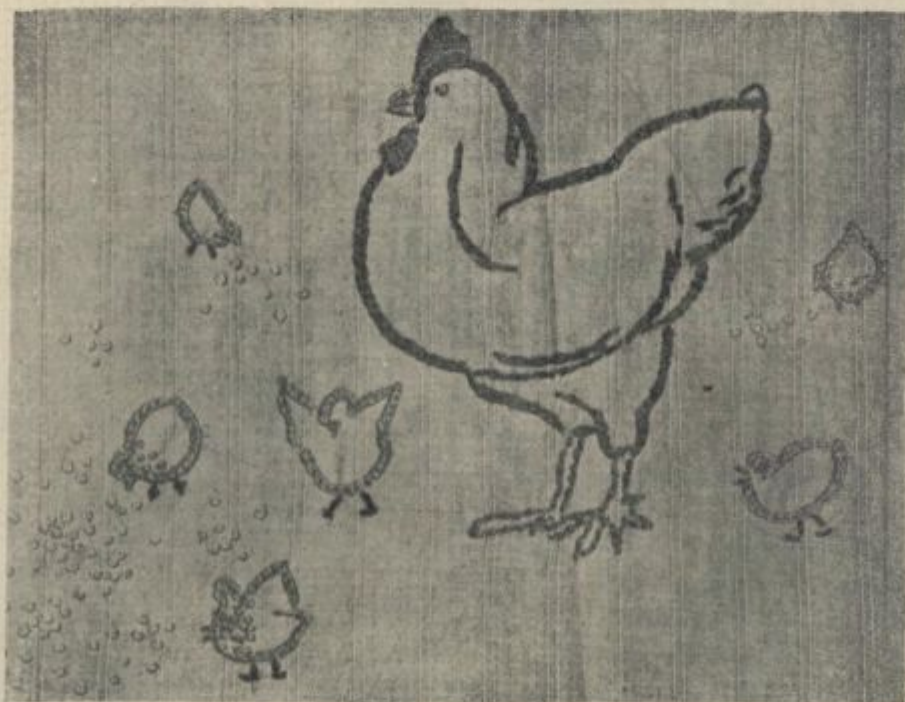
Sportno krilo iz modnega diagonalna. Stranski všitki so krojeni zvončasto.

Ne pozabite

«Ženo in dom» priporočiti svoji znanki in prijateljici. Čitajte razpis nagrad v številki 11./12., stran 419.

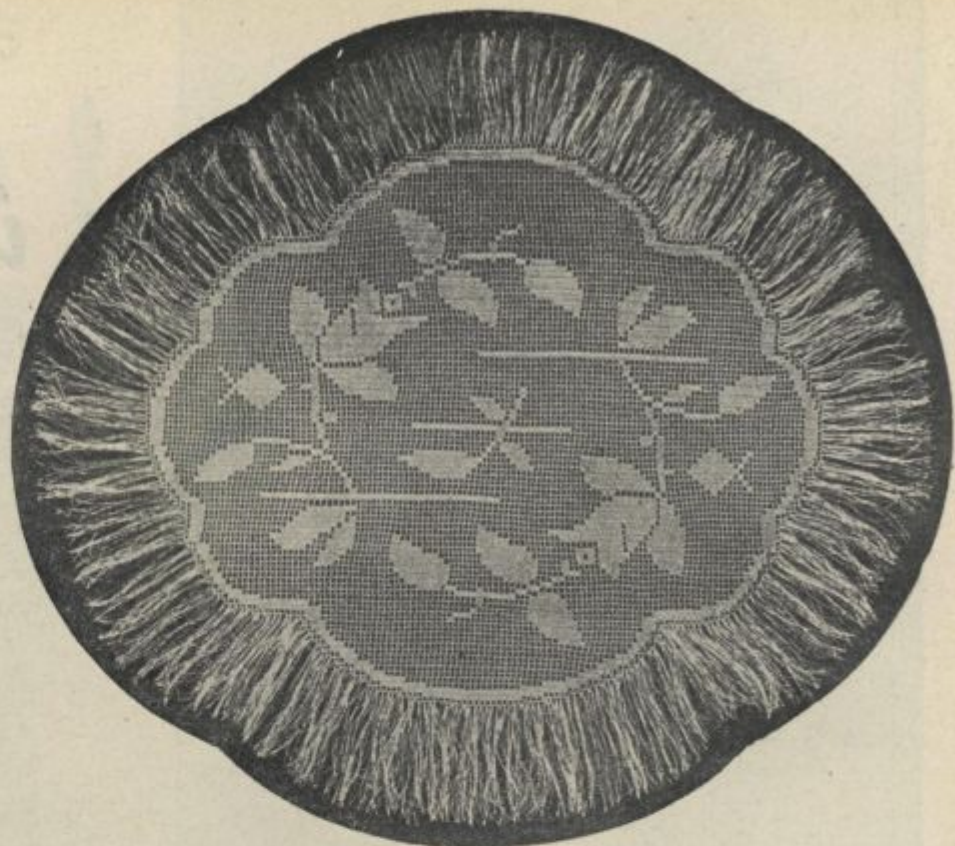
Za Vašo hčerko in sina

Otroški predpasnik iz belega ali sirovega platna, okrašen s preprostim vezenjem in pisano obrobo. Tak predpasnik, ki pokriva skoro vso obleko, je zelo praktičen in ga nosijo lahko fantki in punčke. Na krojnih polah smo prinesli že večkrat prav prijazne motive, ki se dajo uporabiti za okrasitev takega predpasnika. Pa tudi na sliki imate motiv v naravni velikosti, katerega lahko izšijete z barvasto prejico na predpasnik. Če je predpasnik iz sirovega platna, se nanj posebno lepo poda rdeče ali modro vezenje.

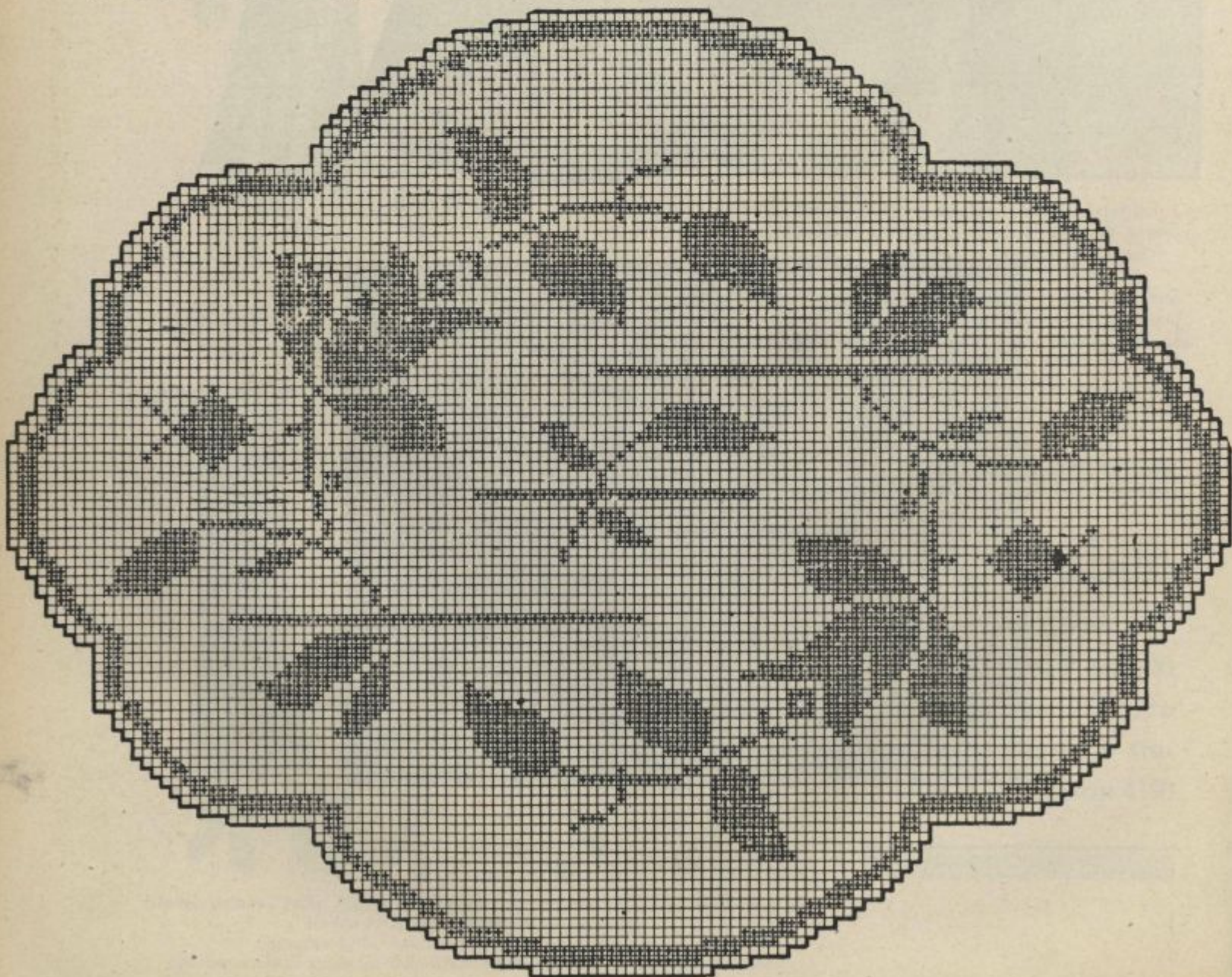


Lepa blazina z mre-
žanim vzorcem

Vzorec tudi lahko kvačkate ter
uporabite kot okrasni prt za mizo



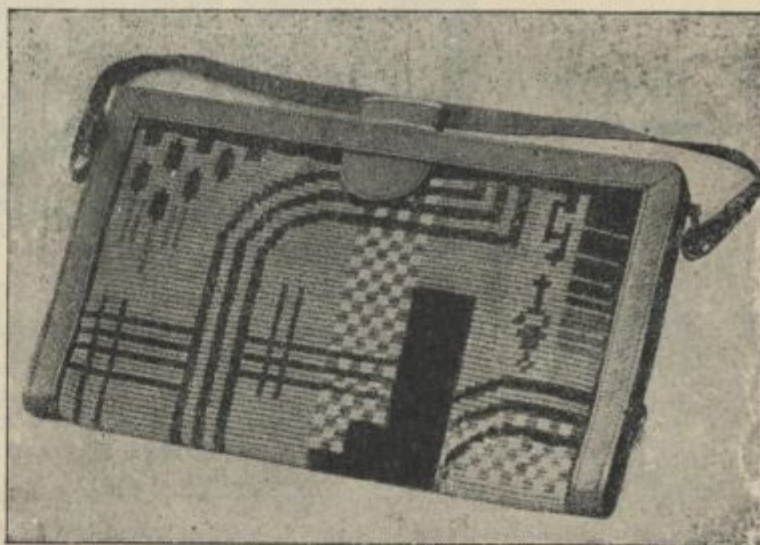
Povečan vzorec za blazino












Ročne torbice

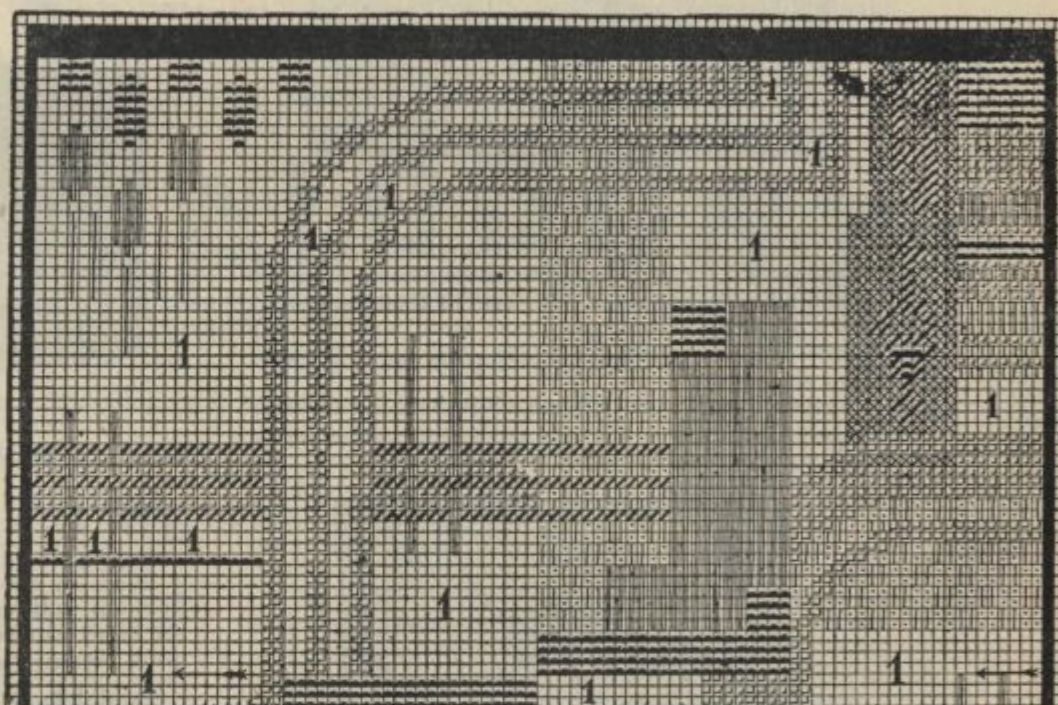
Ročne torbice se šivajo iz raznega materiala. Zelo lepe in praktične so torbice iz gobelina, kakršne vam prinašamo na sliki. Vzorec se izšije na juti ali kongresu s prejico ali volno. Preproste torbice sešijete in izdelate najlepše sami, le če jo hočete imeti obšito z usnjem, pokličite na pomoč čevljarja, sedlarja ali knjigoveza. Na sliki vidite dve torbici s prav lepimi vzorci. Obe sta obšiti z usnjem, le da ima prva ročaj, ki je tudi iz usnja, da se lahko obesi na roko, druga pa ima obliko pisma in se mora nositi v roki.

Za obe torbici prinašamo vzorce, na katerih so s številkami označene barve.







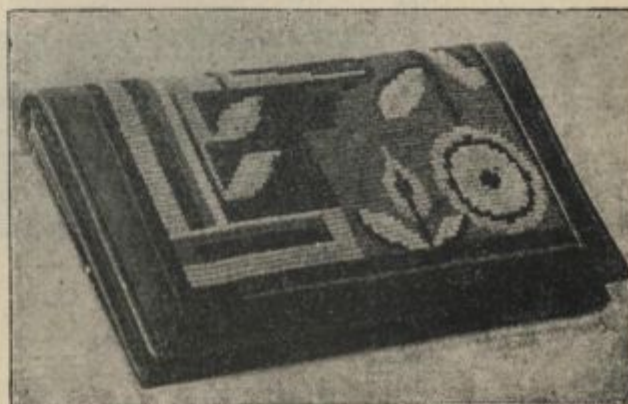
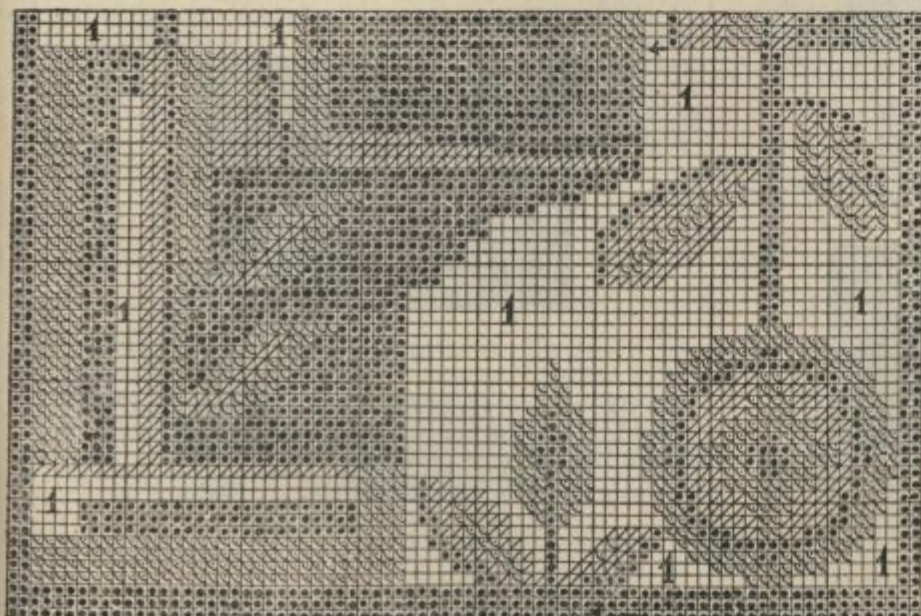
Ključ za barve pri večji torbici (gobelinski vbod):

-  slonokoščena
-  svetlomesnata
-  temnomesnata
-  svetlorumenorjava
-  srednjerumenorjava
-  srednjekamenitozelena
-  temnordečerjava
-  temnomodra
-  temnorjava



Ključ za barve pri manjši torbici (gobelinski vbod):

-  svetlomodra
-  rumenorjava
-  svetloopekastordeča
-  temnorjava



PRIDNA ROKA

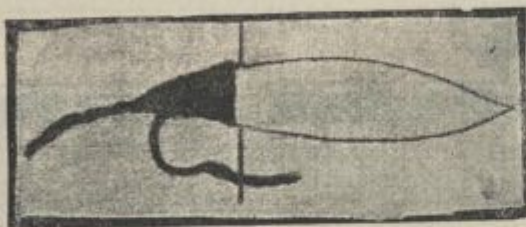
TIHO VEZE

(Nadaljevanje.)

Vodoravno-povprečni pločati vbod. (Sl. 5., 6.)

Obliko vzorca, ki ga boš vezla, položi predse v pokončni legi.

Vezi v smeri od spodaj navzgor. Izbadaj iz leve črte, vbadaš v desno. Vbode polagaj tesno drugega poleg drugega, da napolniš obliko. Pazi, da imajo vsi lepo vodoravno lego. Vodoravno-povprečni pločati vbod je tudi primeren za vezenje širokih oblik, ki so deljene s črto, n. pr. podolgovati nazobčani listi, ki imajo v sredini zaznamenovano glavno žilo.



Slika 5.

V začetku vezi kakor prej. Ko izvezeš do višine, kjer se začne žila, pusti levo stran lista in izvezi najprej desno tako, da izbadaš iz žilne črte in vbadaš v desno stran lista. Ko je končana desna stran, naredi levo, tudi v smeri od spodaj navzgor. Pazi na vodoravno lego vbodov.

Priporočam, da pri deljenih oblikah vedno narediš najprej desno stran, ker tako nastane žila, ki jo tvori deljenje vbodov, izrazitejša in gladkejša.



Slika 6.

Poševni pločati vbod. (Sl. 7., 8.)

Obliko, ki jo vezeš, položi predse zopet v pokončni legi.



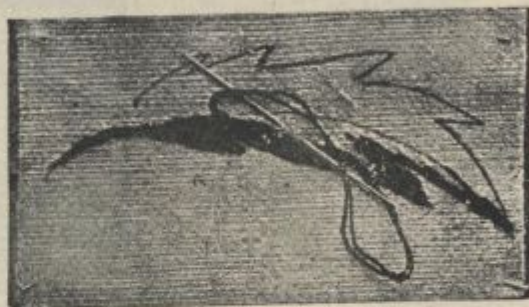
Slika 7.

Vezi v smeri od spodaj navzgor. Izbadaj iz leve črte, vbadaš v desno. Vbode polagaj poševno preko oblike. Pri tem pazi, da obdržiš enakomerno poševno smer.

Poševni pločati vbod pogosto uporabljamo pri vezenju širokih, deljenih oblik. Vzemimo zopet širok nazobčan list, ki mu je v sredini s črto zaznamenovana žila.

Te vrste listov vezi v dveh poševnih legah. Vezi zopet od spodaj navzgor, in sicer najprej desno polovico. Vbodi naj leže v isti poševni legi, v kateri padajo zobje lista na žilo. Proti konici obračaj smer vbodov počasi tako, da leži vbod med koncem žile in konico lista v isti smeri kakor vsa žila. Potem obračaj smer vbodov počasi v nasprotno smer.

Smer vbodov obračaj s tem, da izbadaš ob žili tesno ob vbodih, ob robu lista pa vbode za malenkost razmikaš. Ako so nastali poševni vbodi predolgi, jih moraš deliti, vendar ne določi deljenju vbodov ravne črte, temveč jih vmešaj v druge tako, da se to preveč ne pozna. Pazi pa, ker je to posebno važno, da ne menjaš smeri vbodov.



Slika 8.

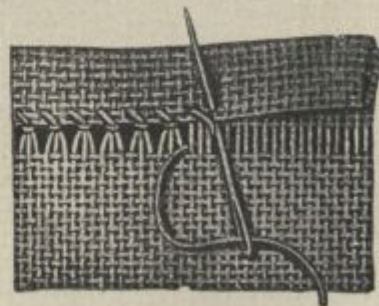
Snopični vbod ob robu. (Sl. 9.) (Živ vrh ali ažur ob robu.)

Snopični vbod uporabljamo največ, da z njim obrobimo prtiče in prte.

Najprej določi na prtiču dvakratno širino roba + $\frac{1}{2}$ cm za šivanje. Tu izpuli določeno število niti (štiri ali tudi več), kakršno širino luknjičave proge pač hočeš napraviti. Nato naudari rob tik ob izpuljeni progi. Izvršuj vse na narobni strani dela.

Obrni delo tako, da primeš z levo roko rob, nato:

1.) dvigni na šivanki nekaj niti, n. pr. štiri od desne proti levi, in zategni nit proti sebi;



Slika 9.

2.) tik poleg nastalega snopiča na njegovi desni strani vbodi hkrati v spodnji in zgornji rob dve niti v globočini in zategni zopet proti sebi.

Vboda pod 1. in 2. se ponavljata. (Dalje prih.)

Tako izgine zobni kamen!



Trdna sestava zobnega kamna

Zrahljana sestava zobnega kamna

Razpad zobnega kamna



Odstranjajte trajno zobni kamen, kateri je često vzrok, da se začno zobje majati in da naposled izpadejo. Sargov Kalodont odstrani v nekoliko mesecih zobni kamen, ker je edina krema, ki vsebuje delotvorni dodatek sulforicinoleat po Dr. Bräunlichu. Sargov Kalodont polagoma razkraja organske substance, ki so v zvezi z zobnim kamnom. S tem se njegova sestava zrahlja, zobni kamen razpade, izgubi svoje oporišče in se da odstraniti s trdo zobno ščetko. Zdaj lahko na najudobnejši način ohranite Vaše zobe zdrave in trdne, ako redno uporabljate Sargov Kalodont.

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

Pomagaj si sama!

(Nadaljevanje.)

Kako okrožimo hrbet. Tenki knjigi ni treba okrožiti hrbta, pri debelejši pa običajno to storimo.

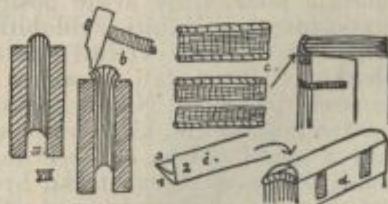
Ker je klej na hrbtu obrezane knjige že trd, ga zmocimo s čisto vodo, da se nekoliko omehča, kar se čez nekaj časa zgodi.

Sedaj položimo knjigo tako na mizo, da je hrbet obrnjen od nas proč. Z levico primemo sprednji knjižni rob tako, da opremo ob rob palec, z ostalimi prsti pa izkušamo zgornjo stran knjige potegniti k sebi. Pri tem tolčemo s kladivom po zgornjem robu hrbta po vsej dolžini tako, da postane hrbet poševen, prav tako tudi sprednja obreza. Sedaj obrnemo knjigo na drugo stran in obtolčemo hrbet na isti način. To nekolikokrat ponovimo, dokler ne dobi hrbet zaželeno okrogline, prednja obreza pa potrebne žlebaste vdolbine (glej sl. VII).



Knjigo z okroženim hrbtom denemo zopet med dve deski in v stiskalnico ter jo krepko stisnemo. Hrbet mora pri tem štrleti 2 do 3 mm iz desk — čim debelejšo lepenko bomo uporabili za platnice, tem več hrbta mora biti nad deskama (gl. sl. VIII a). Sedaj tolčemo z ozkim robom kladiva nalahno po roboh hrbta tako, da

se razširi nekoliko preko desk (gl. sl. VIII b). Ne smemo pa pri tem toliko tolči, da poškodujemo papir. Po tem delu pomažemo hrbet zopet s klejem in ga odrgnemo z robom kladiva, kakor smo to že prej opisali. Na zgornji in spodnji konec hrbta prilepimo lahko še košček traku, ki ga imenujemo zaglavček ali kapital in ga dobimo za majhen denar pri knjigovezu. Potreben ta trak sicer ni, vendar pa skriva pogled na grdi hrbet. Kapital prerežemo na dvoje in ga prilepimo le toliko, kolikor je hrbet širok (gl. sl. VIII c). Pri debelih knjigah prilepimo na hrbet tudi papirnato stročnico. To naredimo tako, da odrežemo kos papirja, ki je tako dolg kakor hrbet knjige, širok pa še enkrat tako kakor hrbet in še nekoliko več. Tega zganemo tako, da je stran 1 (gl. sl. VIII č in d) široka kakor hrbet knjige.



Strani 2 in 3 pa zlepimo skupaj. S stranjo 1 prilepimo stročnico na hrbet knjige.

Ko se vse to v stiskalnici suši, pripravljamo platnice.

Platnice. Knjigo bomo vezali v polplatno ali pa v platno. V polplatno je knjiga vezana takrat, če ima hrbet in vogale iz platna, ostalo pa iz papirja, v platno vezana pa je tedaj, če so platnice popolnoma prevlečena s platnom. (Dalje prih.)



Gospo- dinja in žena



O družini

Pri količkaj veliki družini so posli pri hiši. Posli so del družine. Prejšnje čase so se stari posli tako privadili hiše, da so bili kakor pravi družinski člani in so se ločili od družine šele s smrtjo.

Zdaj so vedno redkejši taki primeri. Ljudje se pritožujejo, da so posli slabi in da niso za nobeno rabo, da jih vesele samo zabave, a delo zanemarljajo, da hoče dandanes vsak samo uživati, nihče pa ne delati.

Če sežemo globlje, spoznamo, da tudi posli niso vsega krivi. Povojne razmere so vplivale skoraj na vse ljudi. Mnogim je življenje razrvalo živce in zarodilo v njih nekaj nestrpnega in nervoznega.

Tudi na gospodinje je vplivalo življenje. Večkrat so preveč nestrpne in premalo potrpežljive. Večkrat se jim ne zdi vredno razložiti poslu, kaj prav za prav zahtevajo od njega. Posli se pa morda res premalo potrudijo, in zato ni prave složnosti.

Če je takšno razmerje med posli in gospodinjami, ne more biti pravega reda v družini.

Pa poreče kakšna gospodinja:

«Čemu imam potem deklo? Rajša sama naredim, kakor da bi ji vse pokazala in ji razkladala na dolgo in široko!»

Taka gospodinja ne ravna prav. Ni se poglobila v človekovo miselnost in ne razume ljubezni do bližnjega. Človeka, ki ga ima v službi, mora vendar najprej vzgojiti. Deklo, ki jo ima, mora sama poučiti, posvariti in ji svetovati. Gospodinja mora biti njena mati, ne samo gospodinja.

In ko se bo služkinja privadila, ko bo spoznala vso plemenitost svoje dobre gospodinje, ji bo pač rada pomagala. Povsod jo bo podpirala in ne bo mislila toliko na zabave in veselice, kajti gospodinja bo sama vedela, kdaj mora dati dekli oddih.

Če gospodinja podcenjuje svoje posle, je pač ne morejo spoštovati in ljubiti. Pridobiti si mora njih naklonjenost. Ne sme kričati nad njimi za vsako malenkost. Premagati se mora in svoje posle samo resno posvariti. Nikoli naj ne pozabi na dostojanstvo gospodinje, ki je hišna vladarica in mora biti z vsemi dobra, če hoče da ji bodo radi pomagali prenašati njeno težko breme. Zavedati se mora svoje velike odgovornosti. Veliko je od nje odvisno, če so posli dobri in pošteni, kajti z dobroto lahko zelo vpliva nanje, prav tako pa lahko kvarno vpliva z jezo in zmerjanjem.

Če posel zbolí, mora biti gospodinja njegov angel varih. Skrbeti mora zanj in mu streči. Ne sme dopustiti, da bi tisti, ki žrtvuje zanjo svoje moči, ležal zapuščen.

In ve, dekleta, ki služite!

Nikoli ne pozabite, da imate samo eno skrb, in sicer da ustrezete svoji gospodinji. Saj mora ona delati za vso družino. Zato ji lajšajte njeno delo. Ne storite samo tistega, kar vam ukaže. Privadite se gledati z njenimi očmi! Ne bodite jezične, ne prepirljive! Varujte se površnosti in pazite, da ne boste delale škode!

Karkoli delate, si mislite, da delate zase. Vaša gospodinja naj vam bo vzor na težki poti življenja.

Večkrat boste trudne in žalostne. Tedaj se spomnite svoje dobre gospodinje. Poglejte njeno plemenito obličje. Pomislite, koliko skrbi in težav in koliko duševnih bojov je že prestala v življenju, zlasti še, če je starejša gosa. In tudi ve se žrtvujte! Žrtvujte se iz ljubezni do bližnjega, do vsega dobrega in plemenitega!

Še o kurjavi in razsvetljavi

Ker so se bukova drva precej pocenila, ni kurjava z drvi več tako draga, kakor je bila. Seveda zaleže premog veliko več, kajti črni premog prodajava dvakrat toliko toplote, rjavi pa nekoliko manj.

Pri pečeh moramo paziti, da so dobro postavljene, da ni rešetka pokvarjena oziroma preveč pogreznjena in da peč dobro diha. Zato moramo lončene peči vsako leto na temenu enkrat očistiti, kar stori dimnikar, ki peč odkrije in jo očisti saj.

Najboljše so pač lončene peči, ker toploto enakomerno oddajajo in pospešujejo ventilacijo, ko se železne pečice zelo hitro ogrejejo in tudi takoj shlade. Seveda se dobe zdaj tudi druge peči, ki so znotraj obmetane in so prav dobre, posebno nekatere, ki ne požro preveč kuriva, a vendar dobro grejejo.

Paziti moramo, da pametno kurimo, da vse pogori, kar smo naložili, zato moramo dobro zakuriti, če hočemo, da bo pravilno gorelo. Če dobro zakurimo, manj pokurimo, kakor če pustimo, da ogenj samo tli.

Preveč kuriti ni zdravo. Kar je čez 18° Celzija je že preveč, če niso dojenčki in majhni otroci pri hiši. Tudi za te popolnoma zadostuje 20°.

Zdaj imajo po stanovanjih skoraj povsod električno. Včasih je bilo drugače. Kjer ni električne razsvetljave, rabijo ljudje še vedno petrolej, ki je zdrava razsvetljava. Paziti pa moramo, da svetiljke pridno čistimo, da imamo steno lepo odrezan in dovolj privit, da gori petrolejka z jasnimi in svetlim plamenom, ker si sicer kvarimo oči. Paziti moramo tudi, da se nam petrolej ne vžge. Zlasti rad se vžge premalo očiščen petrolej, zato pazimo pri nakupu, da dobimo res dobrega.

LASJE SO ZELO OBČUTLJIVI!

Za pranje perila zadostuje navadno milo in praški — ali nežni, živi lasje zahtevajo posebno nego . . . z milim Elida Shampoom, kateri ne vsebuje sode. Elida Shampoo napravi lase dehteče in jim daje blesteči sijaj.

UMIVAJTE
GLAVO VSAK
TEDEN!



Živ las zelo povečan

ELIDA SHAMPOO

„TOPLA VODA VEDNO NA RAZPOLAGO“

«O, kakšno udobje je to. To mora biti pa strašno drago.»

«Ni, ni drago, ljuba gospa. Kar poslušajte. Vse vam bom razložila. Poglejte, pri nas imamo plin. In zadnjič se je oglasil neki gospod iz Mestne plinarne, ki se je razgovarjal z mojim možem. Čez nekaj dni smo imeli v hiši nov aparat. Lahko si mislite, kako sem se razkoračila pred možem, da si upa v tako slabih časih privleči v hišo takšen luksus. Vse ponikljano, vse v emajlu. Kaj pa mislite? Moj mož pa je vzel klobuk in suknjo, pa je odšel v kavarno.»

«I, kakšen aparat pa je to?»

«Gospa, veste, pravimo mu bojler. Ne vem, kako je notri urejen, toda to vem, da dela sijajno! Montirali so ga kar v kopalnici, ker smo staro premogovo peč vrgli ven. Lahko pa bi ga obesili kamorkoli, v klet, v prednjo sobo, na podstrešje ali pa v kuhinjo, ker je avtomat, ki čisto samostojno dela. Vi zasučete petelina in v dveh urah vam 100 litrov vode skoroda zavre. Čisto sam od sebe plamen ugasne, ko je voda vroča 90 stopinj Celzija.»

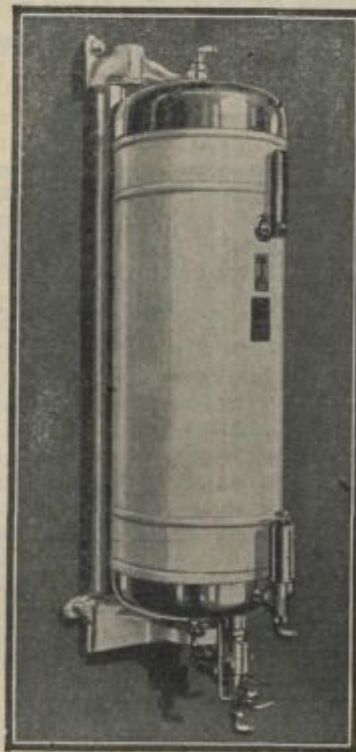
«Sto litrov vode. I, koliko časa pa jo potem nosite v ta vaš bojler? Pa kaj to, ampak plina, plina. Koliko pa tega porabite?»

«Oh, gospa, ni vredno, da bi govorila. Plina porabim 2200 litrov in to ne stane več ko Din 4:40. Voda je pa v bojler kar napeljana, da ni treba vam prav nič nalivati. Zjutraj po navadi segrejem vodo, pa jo imam ves dan vročo v kuhinji, v kopalnici za kad in bide, pa še podnajemnik jo ima v svoji sobi. Zato pa tudi toliko več plača. Moj mož se vsak večer okopa.»

«Saj se vam vendar voda ohladi v bojlerju, če ves dan stoji.»

«Gospa, toliko, da niti z roko ugotoviti ne morete. Za tri do štiri stopinje. Veste, bojler je tako dobro izoliran, da se voda ne more ohladiti. Oh, kaj bi vam pravila. Z menoj stopite v Mestno plinarno, saj ni daleč od trga, pa boste videli, kakšen je bojler. Rečem vam, tega denarja je prav gotovo vredni!»

In gospe sta odšli čez Zmajski most in po Resljevi cesti proti Mestni plinarni.



kotiček za zdravje



Nega ust in zob (Nadaljevanje.)

Piše dr. Juraj Kallay, zobni zdravnik v Ljubljani.

Nega ust je posebno važna, ker so usta kot vhod v dihalne in prebavne organe vedno polna infekcije. Nega zob je važna, ker služijo zobje za prebavo in za govorjenje in so del zunanjega obličja. Za časa nalezljivih bolezni (hripa, angina, difterija, škrlatinka in različne ustne bolezni) je za človeka zelo važno, da ima čista usta, kjer se nabirajo različne bakterije, ki so vzrok vsem tem boleznim. V ustih bivajo tudi bakterije, ki povzročajo pljučnico, tifus, jetiko, krčno bolezen (tetanus), lues (sifilis), gnitje zob in še druge. Če se usta ne snažijo, imajo bakterije v ustih imenitno podlago in veliko hrane in se razvijajo v velikanskih množinah. Milijarde različnih bakterij je v naših ustih. Te bakterije sicer niso vedno nevarne za naše življenje, lahko pa postanejo, če naše telo iz katerega koli vzroka oslabi in jim ne more kljubovati. Glavna nevarnost teh bakterij tiči v tem, da so one med glavnimi vzroki, zaradi katerih začno zobje gniti. To gnitje pride lahko tako na hitro, da so naenkrat skoraj vsi zobje bolni, zlasti pri nekaterih boleznih, kakor recimo pri jetiki, pa tudi za časa nosečnosti, dasi ne v toliki meri. Lahko bi rekli, da bi bilo takoj treba misliti na akutne procese na pljučih, kakor hitro začno zobje rapidno gniti. Bakterije v ustih se namreč zaradi (po jetiki) oslabelega organizma okrepe in lahko povzročijo gnitje zob. Sicer je res, da so ljudje, ki sploh ne poznajo gnilih zob, dasi jih ne snažijo. Ti ljudje so imuni proti gnitju zob, prav tako kakor človek, ki je cepljen proti kozam, ne dobi koz, ker je s cepljenjem imuniziran. Takšnih srečnih ljudi pa je malo.

Razen bakterij tiče v ustih ostanki jedi, ki se nabirajo med zobmi in ondi gnijejo. Na takšnih mestih se nabira kamen, ki se zajeda v korenino in rani prostor med zobom in dlesno. Od tega kamna nastane vnetje dlesne in krvavenje pri snaženju zob. Gnitje jedi in bakterij povzročata slab duh iz ust, ki ni prijeten za okolico. Pogostokrat se tega slabega duha iz ust ne zavedamo, ampak se nam zdi, da prihaja od koga drugega. Res je čudno slišati takšne reveže, kadar razlagajo, kako neprijetno je, če komu diši iz ust, pa ne vedo, da njim samim diši iz ust. Svetovali bi zatorej vsakomur, ki se mu zdi, da čuti slab duh iz ust koga drugega, da se odpravi nemudoma k zobnemu zdravniku in si dá pregledati usta.

Vzrok slabemu duhu so lahko tudi gnile korenine, bolan želodec in pljuča, nos, prekomerno zauživanje mesa, pa tudi poln ali prazen želodec. V takšnih primerih je precej težko pomagati. Takšni ljudje naj se navadijo jesti mentolne pastile.

Zobje prično gniti na takšnih mestih, kjer tiče ostanki jedil in se zobje ne morejo dobro snažiti, torej med zobmi, na vratu zob in na luknjicah zob, ki so na straneh, s katerimi grizemo. Na stranskem delu zob, ki se vedno snaži z ustaicami, se jed ne nabira, zato tudi tamkaj po navadi ni gnilobe. (Dalje prih.)



Schmoll Pasta

pristna terpentinska krema za čevlje,

dale obutvi lep in odličan lesk, jo konzervira in ščiti usnje pred prezgodnjim razpadanjem. Od tod izvira tudi njen svetovni sloves.

Za parketna tla in linolej: Za sport in štracpac:

SCHMOLL PASTA | **SCHMOLL GUMITRAN**

za parkete. | mast za usnje.



(Nadaljevanje.)

Tudi izven pisarne se zavedajte, da ste uslužbenka svoje tvrdke. Zato stranke, ki jih čez dan strežete v pisarni, lepo pozdravljajte. S tem utrjujete njih zvezo s tvrdko, in Vaš šef bo to upošteval, ko bo zvedel.

S tovarišicami ostanite vedno v najboljših prijateljskih stikih. N. Casson pravi: «Če hočeš obogateti, si pridobi čim več prijateljev.» Zato bodite do vseh uslužni. Potrpite, če je katera od njih neprijazna do Vas. Hudo ji poplačajte z dobroto, pa boste videli, kako ji bo nerodno. V vseh svojih dejanjih pa bodite do konca odločni in pravični, Vaš cilj naj bo najvišja plača, in k temu mnogo pomore tudi vedenje.

Kaj pa Vaš prosti čas?

Človek nikoli ne sme obtičati na določeni višini. Neprestano mora napredovati. Če obtiči, je to prvi korak k nazadovanju.

Ako ne morete v službi napredovati, ne iščite krivde v razmerah, krizi, pri svojih tovarišicah. Obtičali ste

bodisi zato, ker svojih sposobnosti ne znate izkoristi, ali pa ker ste že vse popolnoma izrabili. V obeh primerih si lahko pomagata.

V prvem ste gotovo že pozabili na zaznamek svojih sposobnosti in znanja, ki ste ga napravili še takrat, ko ste iskali službo. Marsikaj izmed vsega tega vam bo nudilo novo polje udejstvovanja. Srečni so le marljivi in delavni ljudje. Brezdelje ubija. Prišli smo na svet zato, da izvršimo določeno nalogo. Zastaviti si moramo določen cilj, kateremu moramo posvetiti vse svoje sile. Vsak se mora potruditi in dati iz sebe vse svoje najboljše. Kaj je lepšega, kakor veseliti se opravljenega težkega dela, ki nam je stavilo mnogo zaprek. Poleg tega pa nam edino vredno delo daje vredno možnost obstanka. Brez dela ni jela, pravijo.

Imela sem tovarišico, ki je bila pridna. Rada bi si bila kupila pisalni stroj, ker je vedela, da si bo z njim lažje pomagala skozi življenje. Začela je pridno varčevati in si je v kratkem času prihranila toliko, da si ga je kupila. Ko ga je imela, je zvečer v prostem času prepisovala najrazličnejše stvari za tvrdko, za razne znanke itd. In še dandanes dela tako. Čez dan je v službi, zvečer pa rešuje korespondenco pri majhni kovinski delavnici, ki je šele v razvoju. Toda tudi jutra zna izrabiti. Uči se francoščine, ki jo že precej dobro govori. Zadnjič si je s prevajanjem pisem za služila prav čeden honorar.

Kako pa Vi izkoriščate svoj prosti čas? Na promeni? Na plesišču? V gledališču? Ali šivate? Vezete? Studirate?

Da, če imate le kakršno koli sposobnost, lahko svoj prosti čas plodonosno izrabite. In če sposobnosti ni, si jih pridobite. Učite se srbohrvaščine, drugih jezikov, stenografije, knjigovodstva, urite se v strojepisju, kalkulaciji, čitajte «Uspeh» in knjige o trgovski vedi, obiskujte razne tečaje. V šestdesetih urah se vsakega jezika že precej dobro naučite, in dveh ur prostega časa na dan gotovo ne boste pogrešali.

Marsikatera mlada kontoristka je že dosegla lavorike in velike uspehe, ker je v svojem prostem času izpopolnjevala svoje umetniške sposobnosti. Ita Rina je bila kontoristka in bi gotovo dosegla na svoji poti mnogo, da ni tako hitro našla svoje sreče. Tako tudi nekatere druge. Morda imate tudi vi take sposobnosti. Poizkusite se s peresom, na diletantskih deskah, morda pojedete ali igrate klavir ali kaj drugega.

Toda to so stvari, ki se izplačajo le, če so velikega, izrednega formata, če so nadpovprečne. Na vsak način pa je boljše, da se izpopolnjujete v svojem poklicu in širite svoje znanje. Če boste več znali, bo tudi vaša cena višja. Vsak vas bo upošteval, in če se tudi vaši dohodki ne bodo takoj dvignili, se bo utrdil vaš položaj. Ko pa bo treba nove moči in bo videl šef, da znate tudi to delo opravljati, bo rajši vam povišal plačo.

Svoj prosti čas lahko porabite tudi za to, da izboljšujete in preudarjate svoje delovne metode. V prostem času si lahko podrobneje izdelate načrte, kako boste n. pr. prihodnjo bilanco, selitev, inventuro itd. opravili čim boljše in ob najmanjši potratu časa in truda.

Na ta način bo vaša služba stalna. Ne bo vam treba zopet kmalu iskati druge. Če pa jo boste, jo boste tudi hitro dobili, zakaj imeli boste dobro priporočilo.

In ljudje bodo rekli, da imate «srečo». (Konec.)

Gospem in gospodičnam, ki potujejo v Zagreb, priporočamo «Dom Zaštitnice Djevojaka» (Amies de la Jeune Fille) v Gajevi ulici št. 28/I v Zagrebu, kjer dobe stanovanje z zajtrkom za 20 Din dnevno, pri daljšem bivanju po 15 in 12 Din dnevno.

REDNO NEGOVANI OTROCI - ★ SO SREČA VSAKE MATERE!



Kako zdravi in veseli so videti Vaši otroci! Mati se veseli — ona ve zakaj. Snaga in pazljivo negovanje otrok je njena glavna skrb. Ona pere vse te mnoge in razne otročje stvari z nežnim in dobrim milom, katero ohrani perilo čisto in sveže, a to je že 80 let poznano

SCHICHTOVO MILO

ZNAMKE JELEN

6CM J 8/52



Smučarji prihajajo! (Nadaljevanje.)

Naše naročnice na kmetih naj poučujejo svoje znanke in prijatelje, sorodnike in sosede, kako naj se vedejo do smučarjev. Smučarji so pozimi tisto, kar so poleti letoviščarji. Oni prinašajo denar. Zato se izplača, da jim postrežete in jih priklenete na svoj kraj. Narobe pa je, če se norčujete iz njih in jim nagajate, kjer le morete. Zlasti do žensk v hlačah ne bodite preveč ozkosrčni. Če se vam zdi smešno, pojdite in poizkusite v krilu smučati, pa boste takoj razumeli, zakaj imajo smučarke hlače. Sicer pa so po večini že tudi najstarejši ljudje uvideli potrebo hlač pri smučanju. Kvečjemu kakšni razposajeni mladiči se še spotikajo nad njimi.

Če vas smučarji povprašajo za pot, jim prijazno odgovorite. Če pridejo v hišo, jim postrezite, kolikor morete, saj ne zahtevajo ničesar zastonj. In kar se v dandanašnjih težkih časih lahko zasluži, je vse skoro dvakrat toliko vredno. Ako se bo smučarjem priljubil

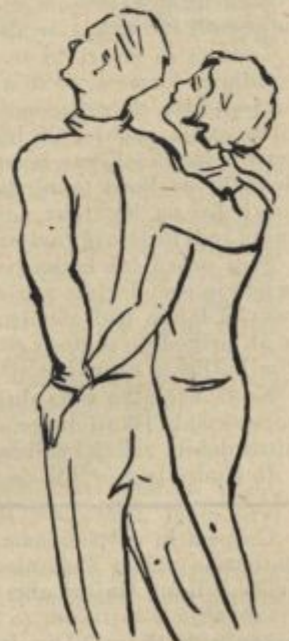


*„Predpust je tu . . . hitiva,
gnezdo toplo si spletiva!“*

.
*Brez skrbi kot ptiček z veje
parček mladi zdaj se smeje . . .*

Zakaj?

Ker sta si pred nakupom bale ogledala našo veliko zalogo blaga za obleke, perilo in posteljnino po priznani zmernih cenah za ženine in neveste.



*A. & E. Skabernè
Ljubljana*

vaš kraj, bodo še prišli in bodo privedli tudi druge, drugače bodo pa vsakogar opozorili, naj se vaše vasi ogiblje in naj nosi svoj denar drugam.

Kadar se zgodi pri smučanju nesreča, ne odrekajte pomoči. Tudi to je dobro delo, če pomagate svojemu bližnjemu. Preskrbite hitro voz ali kar je potrebno in pomagajte ljudem z nasvetom in pojasnili, kam bi bilo najbliže do zdravnika.

Starejši ljudje so včasih jako ozkosrčni in zmerjajo smučarje, če zapeljejo preko njive. Kadar leži sneg, vendar ne morejo polju prav nič škodovati. Opozorite jih prijazno, če vam nevede delajo škodo. Rajši vas bodo ubogali, kakor če jih boste sirovo ozmerjali.

(Dalje prih.)



(Nadaljevanje.)

Delo februarja meseca.

Sedaj prično nesti že tudi starejše kokoši. Tudi je treba pričeti zbirati jajca za pleme, ker bo pričelo prav kmalu kokanje. Čas je tudi, da povprašate pri sosedih in znancih, koliko bodo kupili plemenskih jajc ali malih piščancev.

Ta mesec morate pripraviti za piščance primerne prostore in orodje. Na vsak način tudi nekaj kurjave, ker so meseca februarja še mrzle noči. Tudi dosti piče si pripravite za piščance, ki so vedno lačni.

Kokoši, ki še ne ležejo jajc, morate k temu umetno prisiliti. To se stori tako, da se jim pokladajo porce-



**Velika
vztrajnost
in
dobro
zdravje**

sta za smučarja tako potrebna kakor smučke, stremena, vosek in ostale potrebščine.

Uživajte vedno vsak dan, zlasti pa preden se greste smučati in kadar trenirate, redilno, okusno in lahko prebavljivo koncentrirano hrano

OVOMALTINE

S tem bo pridobilo Vaše telo dovolj moči za najhujše napore, Vi sami pa boste mogli šele potem imeti pravi užitek v bleščečem snegu in v čistem in solnčnem zimskem zraku.



DVE PLAVOLASKI

sta bili zaljubljeni vanj,

ampak ena je imela potemnele, brezbarvne lase, ko so imeli lasje druge svetel, zlat blesk — po zaslugi „Nurblonda“. Seveda ga je ta tudi dobila, ker so bili njeni lasje veliko lepši kakor lasje njene tekmice. Škoda, da ona ni poznala „Nurblonda“, ker bi bila potem vedela, kako „Nurblond“ v najkrajšem času vrne potemnelim in brezbarvnim lasem svetli zlati ton. „Nurblond“ je specialen šampoo za nego nežne, občutljive strukture plavih las. On nima v sebi nobenih sredstev za barvanje niti Henne in je brez soče in drugih škodljivih sestavin. Negujte svoje dragocene lase samo z „Nurblondom“! Dobiva se povsod. Poizkusite še danes. Generalno zastopstvo za Jugoslavijo: parfumerija NOBILIOR, Zagreb, Illica 34.

lanasta jajca in se jim posiplje mnogo beljakovinate hrane. Čim prej namreč prične kokoš nesti, tem prej prične tudi valiti.

Februarja meseca moramo kokošnjak zopet posnaziti. Z umetno razsvetljava pa lahko polagoma ponehavamo, ker imamo že dnevne luči skoro 10 ur.

Pura.

Pura je prišla k nam v Evropo iz južnih, toplejših dežel, zato je tudi njena reja v krajih s hladnejšim podnebjem bolj težavna in je treba zlasti mladiče varovati pred mokroto in mrazom. Pura je najrazličnejše barve; imamo čisto črne, bele, bronaste in sivkaste živali. Svilnata peresa, ki jih imajo bele pure med bedrom in trebuhom, se dobro prodajo, ker delajo v tvornicah iz njih okrasna peresa; marsikje rede pure največ v ta namen in jim po dvakrat na leto populijo peresa.

Pura dobro vali do kakšnega 16. leta, tudi če še ni pričela nesti. Najboljše za valjenje so dve- do štiri-letne živali. Na prsih jim izpulimo nekoliko peres, da laže čutijo jajca, jih posadimo v gnezdo, v katerem so 2 do 3 kurja jajca, in jih pokrijemo s košaro, s čimer jih prisilimo, da sede na jajcih. Že drugi dan se vdajo v svojo usodo in prično valiti. To je pri reji perutnine velikega pomena. Ena pura pokrije 20 do 25 jajc, ki pa morajo imeti zelo trdo lupino. Kadar prično jajca pokati, jih vzamemo iz gnezda in podložimo kokoši, ker bi sicer pura, nerodna, kakršna je, lahko pohodila mladiče. Pura vali, če ne vodi mladičev, tudi po dvakrat zapovrstjo, drugič je uspeh seveda manjši.

Meso pure je prav okusno in slastno ter se dobro plačuje. Rdeča pikčasta jajca imajo dober okus in so zelo redilna; ker imajo trdo lupino, se tudi dalje časa ohranijo, samo pred mrazom jih moramo varovati. Pura nese po dvakrat na leto: spomladi in jeseni. Za valjenje porabimo samo spomladanska jajca, jesenska so največkrat neoplojena.

Pure imamo, če jih ni preveč, v kurnici skupaj s kokošmi. Pura si izbere vedno najvišje grede za počivališče. Pura in pura sta šele v drugem letu spo-

sobna za zarod. Samo od normalnih in krepkih živali bomo dobili dober zarod. Vsaki dve leti je treba purana izmenjati, da dobimo v družino sveže krvi. En puran lahko oplodi 4 do 6 pur.

Pura prične nesti po navadi meseca marca in znese vsak dan po eno jajce. Ko znese 20 do 25 jajc, začne valiti. Tudi puro je treba kakor kokoš zjutraj otipati in zapreti, dokler ne znese, sicer nam zanese jajce v največjo goščavo. Purja jajca so precej večja od kurjih, se proti obema koncema zelo zožujejo in imajo majhne temnordeče pičice. Zaznamujemo jih z zaporednimi številkami in jih devamo v košaro, ki naj bo na enakomerno ogrevanem, ne pretoplem kraju. Jajca krepkih dvehletnih pur so za valjenje najboljša. Puri, ki vali, moramo pripraviti gnezdo tako, da ne vidi svoje sosede, ker sicer druga drugo izpodrivata. Gosje valilnice so v ta namen prav prikladne.

Puri nasadimo, kakor je pač velika, 15 do 20 jajc in skrbimo, da se vsak dan naje. Pura v svoji preveliki gorečnosti namreč rada pozabi na jed in lahko pogine od lakote, čeprav ima hrano pred seboj. Dostikrat jo moramo celo pitati (najbolje z ječmenom in kruhom). Če je le mogoče, nasadimo vsem puram hkrati, ker se enako stari mladiči laže vzrede. Pura vali 28, največ 30 dni. Po prvih štirinajstih dneh jajca pregledamo in neoplojena iznamemo. Če postane tako ena pura prosta, jo posadimo na račja jajca, toda hkrati moramo nasaditi tudi kokoši. Dobro je, če podložimo vsaki puri, kadar vali, šesti ali sedmi dan po nekaj svežih kurjih jajc, da nauče piščeta, ki se hkrati izvale, mlade, nerodne purice jesti.

Kadar lezejo mladiči iz lupine, je najbolje, če pustimo kokljo lepo na miru, ker lahko sicer v svoji nerodnosti mladiče pohodi in zmečka. Samo lupine kolikor mogoče previdno sproti poberejo. Čim bolj se mladiči pod kokljo okrepe, toliko sposobnejši so za življenje. Brez hrane lahko ostanejo 24 do 48 ur. Nežnih mladičev ne smemo brez potrebe prijemati, da se jim peresni tulci ne vtisnejo v še občutljivo telesce. Mladiči morajo biti v zadosti velikem, toplem (20° C), svetlem, zračnem in čistem prostoru. Tri pure lahko vodijo družino 70 do 80 mladičev. Manj ko je starih živali, bolj je je; so namreč silno požrešne in se prav nič ne ozirajo na mladiče, kakor to dela kokoš. Sicer so pa pure dobre matere, ki tudi, če prično zopet nesti, še vedno varujejo svoje mladiče.

Prva hrana mladih puric so ličinke, mravljinčja jajca in črvi, potem drobno sesekljana, trdo kuhana jajca (najboljša so račja). Prav primerno hrano, ki je zaradi boljšega izkoriščenja uporabljenih snovi tudi cenejša, pripravimo tako, da jajca ubijemo, ločimo



Pozabili boste

na vsakdanje skrbi in težave, če boste uporabljali za kopel penasto

Velosa-tableto iz smrekovih igel.

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Tableta po Din 3'50.



hripavosti, katarju
pomagajo sigurno
Kaiser-jeve
prsne karamele

V lekarnah, drog.
in kjer so vidni plakati.

beljak od rumenjaka in spustimo rumenjak v vročo vodo, da se strdi. Beljaka sploh ne kuhamo, ampak ga zmešamo z zdrobom ali prosom, da dobimo precej suho mešanico, ki mladičem dobro tekne. Tej mešanici dodamo lahko tudi drobno sesekljanih kopriv. Po trikrat na dan damo mladičem mlačnega mleka naravnost izpod krave. Čez nekaj dni dodamo krmi sveže, suhe skute in sesekljane rmana, po štirinajstih dnevih pa namočenega prosa. Nato pričnemo polagoma opuščati krmljenje z jajci tako, da v četrtem tednu s tem popolnoma prenehamo. Mladiči imajo silno radi zelenjavo, zlasti razna dišeča zelišča, drobnjak in čebulo. Poleg mleka jim dajemo tudi prominčnega čaja, ki pospešuje prebavo. Tudi v vodi razžvrkljano jajce je zelo redilno. Mladiče krmimo izpočetka vsako uro, nato vsaki dve uri, in sicer v čistem prostoru in z vedno sveže pripravljeno hrano. Če jim le enkrat damo postano (skisano) hrano, se bodo poznale škodljive posledice po več tednov, če nam zarod sploh obstane.

Ko so mladiči stari 2 do 3 tedne, jih nesemo ob toplih solnčnih dnevih na travnik, kjer dobe paše, črvov in najrazličnejši mrčes. Toda nikoli jih ne smemo pustiti brez nadzorstva; stare pure dostikrat zapeljejo svoje mladiče tako daleč, da se izgube. Mladiče, ki imajo zelo nežne nožice, moramo varovati pred slano in mokro, pa tudi pred koprivami, ki jih lahko opečejo tako, da se jim narede mehurčki. Prehudo solnce puram škoduje, zato moramo vedno poskrbeti za senčen prostor, kjer naj bo v bližini tudi streha, kamor se lahko zatečejo v dežju.

Po žetvi spustimo mladiče na strnišče in jih krmimo le še zjutraj in zvečer s krompirjem, zdrobljenim žitom in kislim mlekom, v katerega smo narezali leskovega listja. Če mladiče pravilno krmimo, zelo hitro rasejo in se krepko razvijajo. Po 6 do 8 tednih se pokažejo pri živalih rdeče vratne žleze; takrat so pure zelo občutljive, zato moramo paziti, da se ne prehlade.

Tudi puro lahko redimo ali pitamo. Najprimernejše so za to 5 tednov stare živali. Če puro redimo, moramo skrbeti, da ima čimveč izpremembe v hrani. Pura

ima hudo rada kuhan grah in fižol, tudi koruzo, ki ji jo mečemo kar v strokih, da jo lahko obira. Pitamo pa pure z namočenimi koruznimi zrni ali s svaljki iz ječmenove moke. Zelo redilni so tudi laški orehi, ki so z lupino vred lahko prebavljivi. Pričnemo z enim orehom po trikrat na dan, nato stopnjujemo do 10 orehov naenkrat in gremo zopet nazaj. Če so orehi okusni, bo imela z njimi pitana pura okusno meso. Pitana pura postane težka tudi do 15 kg. Pura mora vsaj 8 do 10 dni viseti, če hočemo, da bo njeno meso res slastno in sočno.

Golob.

Golob je prav prijazna in koristna žival, s katero ni dosti opravila. Poglavitna reč je, da ima primerno prebivališče. Golobnjak na kolu, kakor ga vidimo marsikje, je na pogled sicer lep, vendar za živali ni primeren, ker so v njem preveč na vetru in mrazu. Tudi golobnjakov nad kurnicami in ob zidovih ne priporočamo. Najboljši so golobnjaki pod streho hiše, hleva, kašče itd., ker so bolj na toplem in zavarovani pred vetrom. Deske golobnjaka morajo biti tako tesno skupaj, da ne pride vanj podgana, kuna ali podlasica, ker sicer golobje v njem več ne gnezdi. V golobnjaku mora biti tudi zadosti gredi, na katerih lahko živali sede.

Golob se le težko privadi na nov golobnjak. Če hočemo golobe iz tujega golobnjaka udomačiti, vzamemo

Mladost in lepoto

si ohranite najzanesljiveje, ako redno uporabljate

HORMOLIN-CREMO

ki ima v sebi učinkujoče hormone in ki pomlajuje kožo, ji daje baršunasto mehko ter odstranjuje gube.

Zahtevajte izrečno **Hormolin-Cremo „Paracelsus“**.

mladiče iz oddaljenega kraja in jih zapremo tako dolgo, dokler ne zneso jajc in ne prično valiti, ter jih dobro krmimo.

Golobi se družijo sami in si ostanejo zvesti do smrti. Vsaka dvojica mora imeti po dve gnezdi, zakaj še preden dorasejo mladiči, znese samica zopet dve jajci in vali. Samec ji pri valjenju pomaga, ni pa pri tem tako vztrajen kakor samica. Mladiči se izvale po 16 do 18 dneh. Izpočetka jih pita samica z nekakšno mlečno tekočino, ki se ji nabere zadnje dni valjenja v golši, kasneje pa jih krmi z zrnjem, semeni itd.

Od golobov imamo razne koristi; pridno uničujejo seme plevla, njihov odpadki so izvrsten gnoj, radi vale in njih meso je, dokler so mladi, zelo okusno. V drugem in tretjem letu vale golobi po 7- do 8krat, po štirih letih pa opešajo in je čas, da jih zakoljemo.

Golobov ne smemo rediti več kakor imamo prostora, več ko 50 pa sploh ne, ker sicer ovirajo drug drugega pri valjenju, in tudi nimamo pravega pregleda. Golobe, ki so odveč, prodamo ali zakoljemo.

Predem mlade golobe prodamo, jih lahko pitamo z namočenim grahom ali s skuhanjo koruzo. Kakor hitro imajo prazno golšo, jih lahko iznova napitamo.

Golob je zelo snažna žival, ki se rada kopa v plitvi posodi; globoke vode se boji. Ječmen, grašica in grah so za golobe najboljša krma. Če imamo golobe dalje časa zaprte, moramo skrbeti, da imajo vedno zadosti pitne vode, ki ima železo v sebi, in da se lahko kopajo v pesku in pepelu.

Pegatka.

Pegatke navzlic njenemu lepemu črnosivemu perju z belimi pičicami pri nas bogve kaj ne rede. Pegatka

Ali potrebujete sredstva za otrebljanje?

ARTIN

Vsako jutro boste z lahkoto opravili potrebo, ako boste prej ta večer zaužili 2 do 3 kroglice ARTINA. Dobiva se v vseh lekarnah. Vsebina škatle, ki

stane Din 8.—, zadoštuje za 4- do 6krat.

Odobrilo ministarstvo za socialno politiko in narodno zdravje s števil. 12.258 z dne 12. julija 1932.

je boječa, prepirljiva, se rada potepa pozno v noč, poseda po visokih drevesih in ne da miru s svojim zoprnim kričanjem.

Če hočemo jajca oploditi in jih porabiti za valjenje, mora imeti vsaka kokoš svojega petelina, sicer pa zadoštuje za deset kokoši en sam petelin.

Pegatka prične nesti kesno spomladi in znese tudi do 100 jajc zapovrstjo, ki jih lahko damo valiti kokošim ali puram. Mladiči potrebujejo 26 do 27 dni, da se izvale, ker imajo jajca nenavadno trdo lupino. Mladiče vzredimo kakor purice. Veliko hitreje rasejo, če jim mešamo med krmo mravljinčja jajčeca in ogrece.

Pegatka ima izvrstno meso; ko je zaklana, mora dalje časa viseti neoskubena, da je meso bolj okusno.

(Dalje, prih.)



Razmnoževanje. (Nadaljevanje.)

Vseh rastlin pa vendar tudi na ta način ne moremo razmnoževati. Pri magnoliji n. pr. bi se zaman trudili.

3.) Vrh magnolije ovijemo tam, kjer ga mislimo odrezati, z mahom, krpo in motvozom. Izberemo zopet mesto z očesom ali manjšim poganjkom in vrh ali vejo na tem mestu (zgornjo skorjo) nekoliko razpraskamo. Skrbeti moramo, da je ovoj (mah) vedno vlažen. Na dotičnem mestu bodo potem zrastle koreninice. Nato vrh ali vejo s koreninicami vred odrežemo in vsadimo.

4.) Namesto ovoja z mahom obdamo dotično mesto s prerezano škatlo iz pločevine in pomešamo zemljo (kolikor mogoče peščeno) s šoto ali žaganjem. Na mestu, obdanem s prstjo, ki mora biti seveda vedno vlažna, zrastejo koreninice in se razvije na ta način samostojna rastlina.

Gnojenje.

Zaradi gnojenja cvetic itd. si nam ni treba delati sivih las. Dobra vrtna zemlja ima toliko redilnih



To, kar gotovo potrebujete, je **SPALNI FOTELJ**

Po naročilu ga izdelam v vsaki širini

RUDOLF SEVER
Ljubljana, Marijin trg št. 2



Pri zimskem sportu

NIVEA CREME ali NIVEA OLJE

Nadržnite pred nastopom ture temeljito vsa mesta, ki so izpostavljena svetlobi in zraku z Nivea-creme ali Nivea-oljem in ponovite to potrebi med izletom. Na ta način se obvarujete pred solnčarico, zlasti v snežu in na ledenikih in Vam se ni treba bati, da se Vam koža osuši.

Nivea-creme in Nivea-olje Vam dajo razun teža še ono prekrasno brončasto polt, katero tako ljubite, kadar se vrnete iz zimskih izletov domov.

Samo Nivea-creme in Nivea-olje vsebujeta koži sorodni in kožo nečujoči eucerin, a na tem temelji njih izredni učinek.

Jugosl. P. Beiersdorf & Co., d. s. o. j., Maribor

snovi, da vztraja v nji rastlina približno eno leto tudi brez gnojenja. Po enem letu je pa izrabljena in se mora rastlina presaditi ali pa se ji mora gnojiti. Seveda bodo pa hvaležne rastline za gnoj tudi sicer.

Kdor je v bližini podkovača, naj si nabere pri njem koščke obrezanih konjskih kopit. (Konjska kopita rasejo kakor človeški nohti in se morajo pred kovanjem porezati.) Namочи naj jih doma v posodi, ki ni za drugo rabo, v vodi in priliva s to vodo cveticam vsakih 14 dni enkrat. Ako lahko dobiš kurjega, golobjega ali konjskega blata (na cesti), ga tudi lahko vržeš v to posodo. Prav tako lahko primešaš nekoliko pepela, posebno pepela od listnatega lesa (bukovih drv).

Rožena moka se v trgovinah s semeni in vrtnarskimi potrebščinami tudi lahko kupi in se namoči v vodi ali pa pomeša med zemljo.

Druga gnojila so: 1.) hlevski gnoj; 2.) nitrofoskal (tvornica Ruše pri Mariboru), mešanica umetnih gnojil, ki vsebuje dušik, fosfor in kalij, torej vse tiste tri snovi, ki jih rastline v glavnem potrebujejo; 3.) karbamit (Ruše), gnojilna sol za cvetice, zelenjavo in hmelj. Od drugega in tretjega gnojila je treba vzeti komaj 1 žlico na liter vode. Kilogram navedenih umetnih gnojil stane približno 25 dinarjev. Dobe se pri Kmetijski družbi v Ljubljani in pri trgovcih s semeni in vrtnarskimi potrebščinami tudi na drobno (na kg).

ALI JE VAŠ OTROK ZADOSTI KREPAK, KADAR GRE V ŠOLO?

Nekateri otroci gredo v šolo dobre volje in brez skrbi, drugi se pa plašijo vsega, kar je v zvezi z učenjem in šolo. Ti otroci večkrat niti niso nesposobnejši od drugih, ampak so samo po telesu šibki. Njih živci pre zgodaj otopijo, oni se prehitro utrudijo. Marsikatera mati je že spoznala, da daje pravi predjužnik takšnemu otroku nenavadno odporno moč, zato mu da vselej po nekaj žličk okusne Ovomaltine v mleko ali pa v kavo. Zgoščeno hrano Ovomaltine poznajo že desetletja in desetletja in jo priporočajo vsi zdravniki. Pridobiva se iz slada, mleka, jaje in kakava. Kakav je pridejan samo zaradi boljšega

duha, a ne zaradi redilne vrednosti. Ovomaltine se lahko prebavlja in se hitro izpremeni v uporabno moč, ne da bi težila prebavne organe.

ZANEMARJEN PREHLAD ima često najslabše posledice. Kot staro, preizkušeno sredstvo proti kašlju, prehladu dihalnih organov, hripavosti in zasluženo so znane skoro po vsem svetu Kaiserjeve prsne karamele, ki se dobijo sedaj v originalni kakovosti v lekarnah, drogerijah in povsod, kjer so izvešeni naši plakati. V interesu konzumentov je, da izrečno zahtevajo originalno kakovost (cena 5 Din za vrečico ali 12 Din za pločevinasto škatlo), ker so v prometu tudi ničeve ponaredbe, ki zdravju prej škodijo kot koristijo.

MRZLE NOGE so začetek vsakega prehlada. Zatorej se mora uporabljati za čevlje, ki so izpostavljeni večjemu štrapanu, posebno pri mokrem mrzlem vremenu. Schmollova Gumitran mast za usnje. Samo Schmollova mast za usnje naredi čevlje nepremočljive. Druge cenene masti za usnje so izdelane iz sirovin, ki čevljem prej škodijo kot koristijo. Schmollova Gumitran mast za usnje je preizkušena že skozi 50 let in jo izdeluje ista tvrdka, ki izdeluje svetovno znano terpentinsko kremo za Schmollo-pasto. Ne dajte si vsiliti drugih znamk!

VSAKA „SIDOL“ PLOČICA IMA
KALZENTNI OBRABČ

Tako izgleda pravi



Sidol

pažite pri nakupu na
IME IN ZNAMKO

S PRAVIM SIDOLOM ČIŠČENI PREDMETI
IZ VSAKOVRSNIH KOVIN DOBIJO
NAJVEČJI SJAJ!

Z MALO KOLIČINO SIDOLA OČISTITE OK-
NA IN ZRCALA HITRO IN BREZ TRUDA

DOMAČI IZDELEK

Da boste lepi na plesu

si nabavite sebi primerno plesno toaleta. Pariške mode Vam nudi v veliki izbiri trrdka

DRAGO GORUP & Co., Ljubljana

Miklošičeva cesta šte. 16/1. Hiša Del. tisk. (Bamberg).

Telefon 32-33.

Slabo zobovje

je vzrok raznim boleznim.

Nezgrizena hrana je po navadi vzrok raznih želodčnih boleznim. Dajte si zobe redno pregledati in plombirati odnosno nadomestiti.

ZOBNI ATELJE DENTIST BEVC JOŽKO

LJUBLJANA, Gosposvetska 4₁
tel. 3296

ordinira od 9- $\frac{1}{2}$ 1, 2 - $\frac{1}{2}$ 6
podogovora tudi izven teh ur. ob sobotah
se ordinira le do 4



KLIŠEJE
vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvršuje
najsolidnejše

KLIŠARNA ST. DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13



Sève Asiatique. S tem preparatom dosežemo posebno bujne, goste in dolge obrvi in trepalnice, s čimer dobe oči pikanten, dražesten in privlačijiv pogled. Din 45.—.

SKRIVNOST MOJE MLADOSTNE LEPOTE.

Noir d'Orient ima isto lastnost kakor Sève Asiatique, samo da hkrati tudi temno pobarva. Din 55.—.

Kopel za oči daje očem lep, omamljiv blesk. Oči postanejo bistro, svetle in ognjevit, a rdečica, utrujenost in medli pogled takoj izginejo. Din 58.—.

Zello-Punkt, majhen, duhovit ortopedičen aparat, ki tudi najrši nos garantirano v kratkem času modelira s tem, da ga popravi v lepo in zaželeno obliko. Din 95.—.

Neprijetne dlake na obrazu, rokah in nogah ter ženske brčice in dlake na bradi odpravi za vselej **Rapide No. I.**, pomoček, ki ga že 50 let preizkušajo in ki takoj odpravi in zamori dlake v sami korenini. Din 40.—. Za velike površine dlake na rokah, nogah in na prsih služi **Rapide No. II.** Din 50.—.

Plešavost in izpadanje las je največje zlo za mlado in staro. V 24 urah se da za vselej preprečiti izpadanje las in odpraviti prhljaj, srbečica, srabljivost in nesnaga s preparatom

Vaša lica bodo samo tedaj nežna in polna mladostnega čara in svežosti, kadar boste uporabljali naše znamenite biološke pomočke za dovršeno nego volti.

Esparettte. Lasje se pozdravijo in zrastejo zopet v bujnih kodrih. Za uspeh jamčimo. Din 60.—.

Sivi lasje so gotovo največji neprijatelj mladosti, vsekakor pa kvarijo lepoto vsake dame. **Excelsior-Henne** barva las v vseh odenkih in čisto preprosto za vsakega posameznika. Ne umaže rok ne glave ne perila in ne škoduje lasem. Vsakomur jamčimo za popoln uspeh. Din 36.—.



Prelepi valoviti lasje! Eta Kappe Vam naredi že v 15 minutah najlepše valovite lasse. Nadomešča vsako ondulacijo, a kar je poglavito: kodri so, če uporabljate **Eta Kappe**, vsak dan izrazitejši in trajnejši. Din 38.—.

„CENTIFOLIA“, parfumerija, Zagreb, Jurišičeva 8. Zahtevajte brezplačno ilustrirano cenke!

Naročnina za list s krojno prilogo in 5 gospodinjiskih knjig: za vse leto Din 105.—, za pol leta Din 54.—, za četrt leta Din 27.—; za Ameriko in inozemstvo dolarjev 5.—; za Italijo Lit 50.—.

Posamezna številka Din 5.—, krojna priloga Din 2.—, gospodinjiska knjiga Din 30.—.

Deset broširanih leposlovnih knjig Din 100.—. Vezava teh knjig Din 60.—.

Izhaja vsakega 1. v mesecu. Odgovorna za izdajateljstvo, uredništvo in upravnništvo Rija Podkrajškova.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ulica 10/I.

Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani (predstavnik Miroslav Ambrožič).

PREDNOSTI NAŠE OBUTVE.

PRAKTIČNO — UDOBNO — ELEGANTNO IN POCENI OBUVANJE.

DIN.

59



Vrsta 1345-03

Udoben čevljiček iz satena ali baržuna. V naših snežkah za Din 69— se lahko nosijo tudi sredi zime.

DIN.

59



Vrsta 1815-03

Okusni solonski čevljički iz finega baržuna ali satena. Neobhodno potrebni v garderobi vsake praktične dame.

DIN.

69



Vrsta 1845-01

V naših snežkah lahko nosite tudi sredi zime lahke, udobne in elegantne čevljičke iz satena ali baržuna. Oba para skupaj Vas staneta le D.n 128—.

DIN.

59



Vrsta 9315-03

Lahek in eleganten čevljiček iz satena z visoko peto. Dobro služi za vsako priložnost. Isti iz svilenega atlasa za Din 79—.

DIN.

89



Vrsta 2945-11

Okusni čevlji iz rujavega in črnega boksca. Za nedeljo in praznik. Isti iz najboljšega laka za Din 99—.

DIN.

99



Vrsta 1845-03

Soliden in lahek čevlji z najfinejšega laka s polvisoko peto. Zelo prikladen za praznik in nedeljo.

DIN.

69



Vrsta 1845-52

Ti čevljički iz finega baržuna, kombinirani z lakom, morejo zadovoljiti tudi najfinejši okus in nado- meščati čevlje iz jelenje kože.

DIN.

99



Vrsta 9875-05

Poseben eleganten čevljiček iz najfinejšega laka. Zelo praktični za ples in svečane prilike.

DIN.

99



Vrsta 9805-07

Ta čevljiček iz finega laka bo dal Vaši nožici lepo linijo in posebno eleganco. Neobhodno potreben za ples in družbo.

Oblika — material — izdelava in cena — to so odlike naše obutve.

Teh čevljičkov ne sme manjkati v Vaši garderobi. — Obiščite nas!

Za malo denarja boste tako obuti, kakor to zahtevata moda in sezona.

Ženske nogavice: močne maco Din 9—, debele volnene Din 12—, fine flor Din 15—, najfinejši flor Din 19—, svilene Din 29—, tople volnene Din 29—.

Bata